

VAKA – NASARINI
NA VEIYAVUTU

O CEI O KEDA – KEI NA VEIKA EDA VAKABAUTA

SOQOSLOTU NASARINI - NAZARENE.ORG

NA LEWE NI VOLA

5 ONI SA KIDAVAKI KI NA VEIYAVUTU VAKA - NASARINI

6 NA YAVUTU NI BULA VAKATABUI VAKA-WESELE TAUMADA

12 NA YAVUTU NI TETE NI NODA LOTU E VURAVURA

18 NA YAVUTU NI UTO NI VEIKA EDA VAKAMAREQETA

24 NA YAVUTU NI NAKI NI NODA VEIQARAVI

27 NA YAVUTU NI VEIKA EDA KILAI TANI KINA NA NASARINI

54 NA YAVUTU NI VEITUBERI VAKA-WESELE TAUMADA

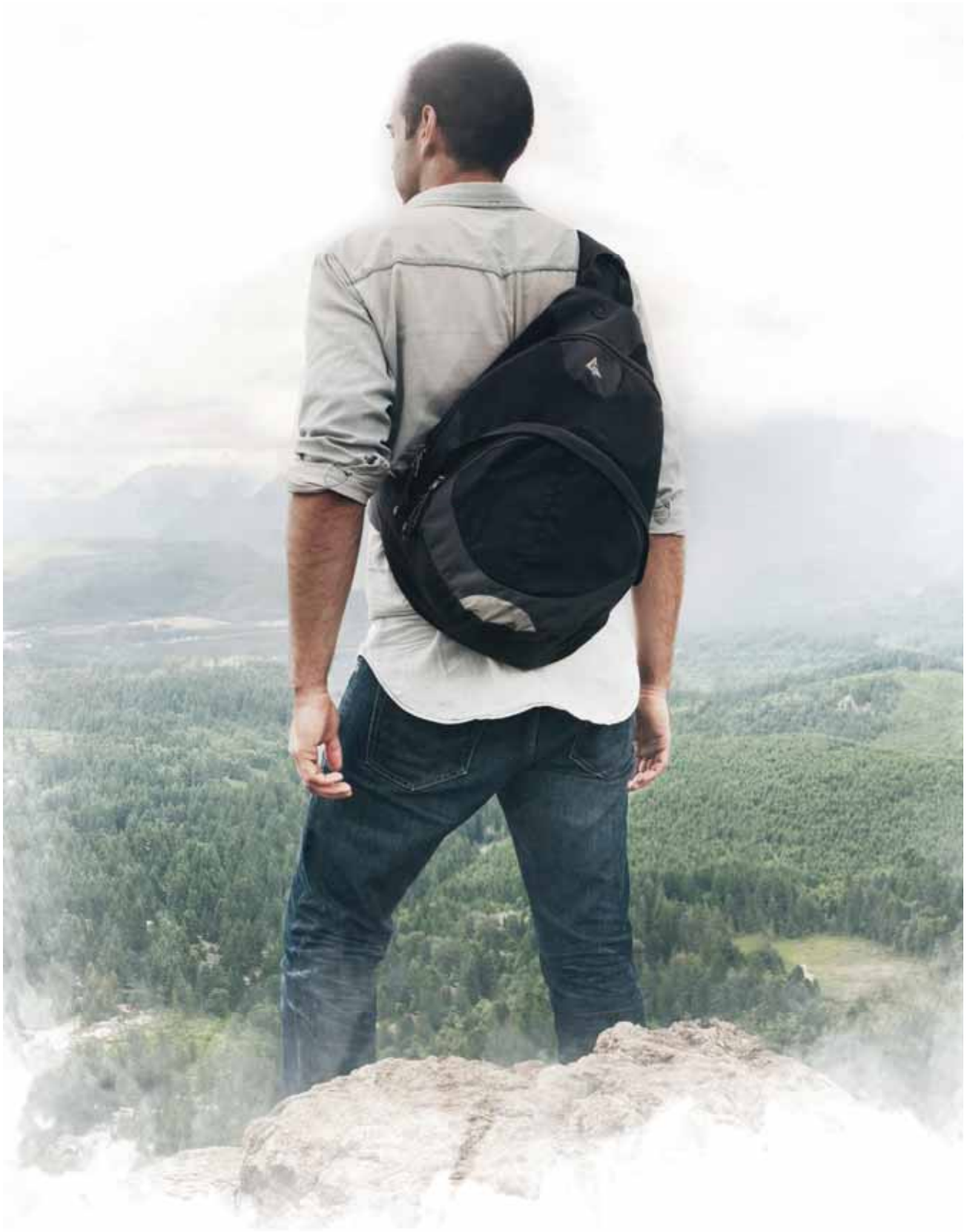
60 NA YAVUTU NI VEIKA EDA VAKABAUTA

67 NA YAVUTU NI NODA VEIWEKANI VAKAI-SOQOSOQOLOTU

70 NA YAVUTU NI VAKAVULEWA NI NODA LOTU

72 NA YAVUTU NI NODA ISOQOSOQOLOTU

74 NA YAVUTU NI KENA VEISEMATI VATA TU NA LOTU

NAI SOQOSOQOLOTU NI KALOU,
NA VAKASAKITI NI KENAI TUVAKI
E VURAVURA KEI NA KENA MAI LOMALAGI,
NA KENA DAU VAKAYACORI NA
VEIVAKASOQONIVATA,
NA VEITUBERI KECE SARA, KEI NA
VEISOKALOU COKOVATA,
IA, ERA SALA TAUCOKO GA NI NODRA VUKEI
NA BULA NI TAMATA YADUA KI NA
BULA VEIUCUI DINA KEI NA LUVE NI KALOU

-VENIASI VERENIKI VERESA
[Phineas Franklin Bresee]
AI SEVU NI QASE LEVU NI SOQOSOLOTU NASARINI E VURAVURA

ONI SA KIDAVAKI KI NA

VEIYAVUTU VAKA-NASARINI

E dua nai tabatamata ka ra dra vou ni veiliutaki vakalotu edaidai, era sa vakatututaka ni dododu me sa na vakarautaki sara vakarawarawa, ka me tabaki talega vakamatata ena vosa ni veisiga nai tukutuku ni vakavuvuli vakalotu, na tauyavutaki ni soqosoqolotu, na vulici ni kena bula ni vakabauta, na kaci eda kacivi kina, na kena bula vakailavo kei na veisemati matua tu ni soqosoqolotu. E sala muria talega oqo na tubu cake tikoga ni lewe ni noda vuvale ni vakabauta.

Na Veiyavutu Vaka-Nasarini e vakamacalataka sara vakavinaka na vu ni kena tauyavutaki nai Soqosoqolotu Nasarini me dua nai Tosotoso Levu ni kena Vunautaki na Bula Vakatabui e Vuravura, ka vakavotukanataka na Kaci ni Veivakatisaipelitaki eda talai kina. E vakayacori oqo enai vakarau ni veituberi vaka-Wesele-Aminio.

Vei ira na qase ni lotu kei na tuirara se dauniveiqaravi, na Veiyavutu vaka-Nasarini e tutaka na sala vinaka ni kena kilai vakarawarawa nai naki ni soqosoqolotu ena kena vakatetei na bula savasava vakaivolatabu, kei na kena qisi ni bula vakatisaipeli me veiucui sara kei Karisito.

Na Veiyavutu vaka-Nasarini e rawa ni kunei ena tobu ni mona ni livaliva ni lotu. Lako ga ki na vanua ka toqai koto kina na "General Superintendent's page at nazarene.org" se lako vakadodonu sara ki na "[www.nazarene.org](http://www.nazarene.org?q=en|essentials)|q=en|essentials". Sa na rawa ni'o kunea kina nai kuri ni vola dusidusi kece, kei na veimataqali vakadewa tale eso ni Veiyavutu vaka-Nasarini.

Ena gauna o wilika ka vulica kina na Veiyavutu vaka-Nasarini, ena vakarabailevutaka sara na nomu kila na veika titobu ni Lotu Nasarini kei na uto ni veika e tutaka ena kena wasei yani nai tukutuku vinaka I Jisu Karisito.

Sa ka bibi me kilai tiko ni Veiyavutu vaka-Nasarini e dua walega nai kuri ni vola dusidusi, ka sega ni isosomi ni vola ni vakavulewa ni lotu [*Manual*] ka koto ena www.nazarene.org

Jone Wesele, 1703-1791

NA YAVUTU NI BULA VAKATABUI VAKA-WESELE TAUMADA

Sa dua bauga na Karisito kei na kena bula savasava; sa duabau ga na katolika kei nai soqosoqolotu vakai-apositolo. E vakamareqeta matua sara na kedrai tukutuku taumada na tamata ni Kalou me vaka e koto na kedrai talanoa ena Veiyalayalati Makawa kei na

Veiyalayalati Vou. Oqo era oka kina o ira na tamata ni Kalou ena duidui veitabagauna eso, ka kunei na nodra veiqaravi ena veisala cava ga ena Lotu I Karisito. E ciqomi kina na veisema ni yavu ni vakabauta eso, enai matai ni lima na yabakidrau Vakarisito me vaka e vakatututaki kina na veika e vakabauta matua tu.

E vakatakilai eke nai tukutuku ni veika e kilai tani kina, me vaka na kena vunautaki na Vosa, na qaravi ni veisakaramede eso, na toso ni taba ni veiqaravi vakai-apositolo ena vakabauta kei na kena cakacakataki tiko. Oqo e oka kina na kena tuberi me cavuikalawa na bula ki na bula vakai vakarau dina Vakarisito, ka me ra veiqaravi talega kina. Ena semati ira vata na tamata lotu dina me ra muria ka vakayacora na kaci vakaivolatabu ni bula

vakatabui, kei na musuki vakatabakidua ni bula vua na Kalou, ka vakatututaki kina na vulici ni yavutu ni kena vakasavasavataki taucoko na bula.

Na noda yavutu Vakarisito a tokoni ena veisau vou ni Lotu mai Igiladi, donumaka nai ka 16 kei nai ka 18 ni yabakidrau ni veivakabulabulataki vaka-Wesele [*Wesleyan Revival*]. Mai nai vunau nei Jone kei Jale Wesele, e vuqa sara na lewe ni vanua e lomai Igiladi, Sikoteladi, Ailadi kei Welesi era veivutunitaka na nodra bula ivalavala ca, ka ra vakaukauwataki sara ena bula ni veiqaravi Vakarisito. Na veivakabulabulataki oqo e vukea ka vakatorocaketaka na bula vaka dauvunau, na veitukuniyalo eso, na bula vakai vakarau, kei na nodra lomanibai o ira ka ra gumatuataka na bula vakatisaipeli ka kilai ena yaca "na veisoqosoqo [*societies*], na veivatagedegede [*classes*], kei na matailawalawa eso [*bands*]. Na veivakabulabulataki vaka-Wesele ena ulutoa ni kena vulici na veika vakayalo, e umani kina na: vakadonui ni bula ena loloma mai na vakabauta; na vakasavasavataki taucoko ni bula se na vakataucokotaki ni bula Vakarisito ena loloma mai na vakabauta; kei na nona vakadinadina na Yalo Tabu ki na veivakadeitaki ni nona cakacaka-loloma na Kalou.

Na vakasakiti ni veika e cauraka koto o Jone Wesele, e oka kina na bibi ni kena vakasavasavataki taucoko na bula, ka dua na veivakarautaki ni nona cakacaka-loloma na Kalou ena bula Vakarisito. Na veika e dau vakabibitaka, a vakatetei yani ki vuravura raraba. Ena vualiku kei Amerika, na Lotu Wesele Vakaivakarau liutaki vaka-Bisopi [*Methodist Episcopal*] a vakatikori ena yabaki 1784 "me vakavoutaka tale na bula ni matanitu, ka me vakateteia na bula tawasei se vakatabui vakai-Volatabu ena dela ni veivanua oqori."

A vakavoutaki tale na kena vakabibitaki na bula tawasei se vakatabui Vakarisito me vaka a tauyavutaki ena loma ni 19 ni yabaki drau. O Timoci Meriti mai Bositoni e Masakusetisi [*Massachusetts*] a veivakauqeti sara vakaukauwa ni a vola nai tukutuku baleta nai dusidusi ki na kena vakataucokotaki na bula Vakarisito [*Guide to Christian Perfection*]. O Fibi Palima [*Phoebe Palmer*] mai na korolevu o Niu Oka, a liutaka na bose ena dua na mataka ni siga Tusiti, ena kena laveti cake tale na tawasei se vakatabui ni bula. Na ka oqo, a mani yaco me dua na ulutaga ka vakavu karamaca sara vakalevu vei ira na dau volaitukutuku kei ira na dau tabaivola. Ena 1867, o ira na dauvunau ni Lotu Wesele Vakaivakarau [*Methodists*] me vakataki J. A. Kau [*Wood*], Joni Inisikipi [*John Inskip*] kei ira tale na so, era a liutaka nai sevu ni dua na keba ni veivakalotutaki ni bula tawasei se vakatabui ka yaco veitaravi tiko

ena vanua ni vaini e Niu Jesi [*Vineland, New Jersey*].

Era tutaka sara na bula tawasei se vakatabui Vakarisito na Lotu Wesele Vakaivarau [*Wesleyan Methodists*], na Lotu Sereki Vakaivakarau [*Free Methodists*], na Mataivalu ni Veivakabulai [*Salvation Army*], kei na dua nai lawalawa Menonaiti [*Mennonites*], na Lotu ni Veitacini [*Brethren*] kei nai lawalawa Dauveikuretaki [*Quakers*]. Era kauta yani na uwa ni tosotoso oqo na dau ni veivakalotutaki ki Jamani, ki na matanitu qali vaka-Peritania, Sakanidinevia [*Scandinavia*], Idia kei Ositerelia. Era kadre cake talega mai na veisoqosoqolotu vovou ni bula tawasei se vakatabui ka bau oka talega kina na Lotu ni Kalou [*Church of God, Anderson, Indiana*]. Mai na toso ni lakolako vata oqo, a tubucake sara kina na veisoqosoqolotu ka ra duavata na nodra ile, baleta na tawasei se na vakatabui ni bula, o ira nai lawalawa ni kaulotu ki na veikoro lelevu [*urban missions*] kei na nodrai veisoqosoqo na dau kaulotu [*missionary associations*]. Na nodra mai semavata taucoko na veimatalotu oqori ka duavata tu na nodra ile ni bula tawasei se vakatabui, a vakavuna me ra mai umani vata kece me sa duabau ga nai soqosoqolotu levu. Ekeri talega sa mai kunekunetaki ka vakasucumi sara kina nai Soqosoqolotu Nasarini.

Na Duavata Ni Bula Vakatabui

A vakatikora nai Soqosoqolotu ni Veivakalotutaki ni Lewenivanua [*People's Evangelical Church*] ena yanuanu o Rote [*Providence, Rhode Island*] ena yabaki 1887 o Vereti Ilari [*Fred Hillary*]. A sala muria oqo na kena vakatikori na Lotu ni Kaulotu [*Mission Church, Lynn, Massachusetts*] ena yabaki 1888. Ena 1890, o ira oqori kei na walu tale nai vavakosolotu e Igiladi Vou [*New England*] a tauyavutaka nai lawalawa ka vakatokai nai Soqosoqo ni Veivakalotutaki Vakatabui ni Wasewase e Loma [*Central Evangelical Holiness Association*]. A tabaki ka vakatabui o Ana Anisikama [*Anna S. Hanscome*] ena 1892 kai sevu ni marama me cabeta nai tutu vakai Talatala Qase enai vola tukutuku ni Soqosoqolotu Nasarini.

Ena 1894-95, a vakatikora o Wiliame Upali [*William Howard Hoople*] e tolu nai vavakosolotu e Burukilini, Niu Oka [*Brooklyn, New York*]. Na ka oqori a tauyavutaki sara kina nai Soqosoqo ni Veimatalotu vaka-Penitiko e Amerika [*Association of Pentecostal Churches*]. Na "vaka-Penitiko" [*Pentecostal*] edua nai vakatautauvatani ni "bula tawasei se vakatabui" [*Holiness*] vei ira nai lawalawa oqori kei ira tale na so ka ra tauyavutaka mai nai

Soqosoqolotu Nasarini. Nai lawalawa nei Ilari kei Upali [*Hillery & Hoople*], a lasika cake mai ena 1896, ka vakadeitaka na cakacaka ni veiqaravi e Idia ena 1899 kei na muai Vode [*Cape Verde*] ena 1901. A toso nai lawalawa oqo mai Nova Sikotia ki Aiwa [*Nova Scotia - Iowa*] ena yabaki 1907.

A vakatikora na Lotu ni Veiyalayalati Vou I Karisito [*New Testament Church of Christ, Milan, Tennessee*] o Ropate Orisi [*Robert Lee Harris*] ena yabaki 1894. Na watidra marama yada o Meri Kakili [*Mary Lee Cagle*] a qai vakatetea sara yani ki na Ra kei Tekisesi [*West Texas*] ena yabaki 1895. A vakatikora nai sevu ni Lotu Vakatabui Tu Vakai-koya [*Independent Holiness Church*] o Jenika [*C.B.Jernigan, Van Alstyne, Texas*] ena 1904. A tauyavutaki sara enai tosotoso oqo na Lotu Vakatabui I Karisito [*Holiness Church of Christ*]. Ena yabaki 1908, a tete sara mai Jojia ki Mekisiko Vou [*Georgia - New Mexico*] ka vakanamata vakatabakidua ena nodra qaravi na bula dravudravua kei ira na vakaloloma, na nodra vukei na luveniyali kei ira na tinanigone ka sega na watidra, ka ra semati vata kina na dauveiqaravi mai Idia kei Jiavani.

O Veniasi Vereniki Veresa [*Phineas Franklin Bresee*] kei Jioseva Witini [*Joseph P. Widney*] kei ira na lewe duanadrau tale, era a vakatikora nai Soqosoqolotu Nasarini e Losi Ejele [*Los Angeles*] ena yabaki 1895. Era taura dei tiko ni'o ira na lewe ni vakabauta Vakarisito ka ra vakasavasavataki ena vakabauta, e dodonu me ra muria nai vakrau ni bula I Karisito ka me ra vunautaka na Kosipeli vei ira na dravudravua. Era vakabauta ni nodra gauna kei na nodra iyau e dodonu me soli ki na veitabana ni veiqaravi me vaka a veiqaravi kina na Karisito [*Christlike Ministries*] baleta na vakabulai ni yalo kei na nodra vakacegui na vakaloloma. A tete vakatotolo sara nai Soqosoqolotu Nasarini ena Ra ni baravi kei Amerika. Eso na kena vavakosolotu era toso yani vaka ki na Tokalau kei Ilinoi [*Illinois*]. Era solia na nodra veitokoni ki na dua nai lakolako ni kaulotu vakawatamata ki Kalekata, Idia.

Ena Okotova ni yabaki 1907, era a soqoni vata yani kina nai Soqosoqo ni Veimatalotu vaka-Penitiko e Amerika kei nai Soqosoqolotu Nasarini e Sikaqo, Ilinoi [*Chicago, Illinois*]. Era mani vakadavora vakamatau sara ekea edua na lawatu me cicivaki vakavinaka kina na Lotu. O'ya me wasei vakatautauvata sara kina na nodra dodonu na Qase ni Lotu kei ira na lewenilotu [*Superintendency with congregational rights*]. O ira na Qase ni Lotu [*Superintendents*] me ra veisusu, veituberi, veivakatataki cake ka maroroya na veisoqosoqolotu sa teivaki oti tu

me ra vakadeitaki sara, ka me ra uqeti ka vakayaloqaqataki tiko o ira nai Soqosoqolotu tauyavu vou. Io, me ra kakua sara ni vakasosataka na nona cici vakai koya tiko edua nai Soqosoqolotu ka sa tudei tu. Era a vakaitavi talega ena cakacaka bibi oqori o ira na mata mai nai Soqosoqolotu Vakatabui I Karisito [*Holiness Church of Christ*]. Nai sevu ni Bose Levu ni Lotu e Vuravura [*First General Assembly*] a tokoni cake mai kina edua na yaca me dreti rau vata mai nai lawalawa lelevu erua oqo me sa Lotu Nasarini vaka-Penitiko. Erau a mani digitaki kina o Veresa kei Renoli [*Bresee & Reynolds*] me rau sa kena Qase Levu [*General Superintendents*].

Ena Seviteba ni yabaki 1908, na Koniveredi levu ni Veisoqosoqolotu Vakatabui Vakarisito mai Penisivenia [*Pennsylvania Conference of the Holiness Christian Churches*], ena ruku ni veiliutaki nei Tarabou [*H.G. Trumbaur*] erau a mai sema vata tale kina kei nai Soqosoqolotu Nasarini vaka-Penitiko. Enai ka 13 ni siga ni vula ko Okotova, a vakayacori vata kina mai na Poidi ni Pailate mai Tekisesi [*Pilot Point, Texas*] nai ka rua ni Bose Levu ni Lotu e Vuravura [*Second General Assembly*], kei na Matabose ni Veiqaravi Raraba ni Soqosoqolotu Vakatabui I Karisito [*General Council of the Holiness Church of Christ*], ka me rau sa vakaduavatataki kina nai Soqosoqolotu erua oqo.

Ena veiliutaki nei Mekolokani [*McClurkan*], a tauyavutaki kina nai Soqosoqo ni Kaulotu vaka-Penitiko [*Pentecostal Mission*] e Nesivili [*Nashville*] ena yabaki 1898, ka dreti ira vata mai na dau tokona na bula tawasei se vakatabui mai Tenisi [*Tennessee*] kei na veiyasana lelevu vakavolivolita. Era vakauti ira yani kina, nai Talatala kei na Qasenivuli ki Kiuva, e Kuwatamala [*Cuba, Guatemala*], Mekisiko [*Mexico*], kei Idia. Ena 1906, a biubiu kina vakatototlo o Jioji Sapi [*George Sharpe*] mai nai Soqosoqo Vakalewenilotu e Ulunirara, Kalasiko, e Sikoteladi [*Parkhead Congregational Church, Glasgow, Scotland*], ni a vunautaka tiko na Yavu ni Vakabauta vaka-Wesele ni Bula Vakatabui Vakarisito [*Wesleyan Doctrine of Christian Holiness*]. A tauyavutaki sara eke nai Soqosoqolotu vaka-Penitiko e Ulunirara [*Parkhead Pentecostal Church*], era vakadeitaki na veivavakosolotu tale eso, ka tauyavutaki talega kina na Lotu vaka-Penitiko e Sikoteladi ena yabaki 1909. Eratou a mai sema vata kece kina nai Soqosoqo ni Kaulotu vaka-Penitiko [*Pentecostal Mission*], na Lotu vaka-Penitiko e Sikoteladi [*Pentecostal Church of Scotland*] kei na Lotu Nasarini vaka-Penitiko [*Pentecostal Nazarenes*] ena yabaki 1915.

Nai ka lima ni Bose Levu ni Lotu e Vuravura [*Fifth General Assembly*],(1919), a vakadeitaki kina vakabose na kena veisautaki na yaca ni Soqosoqolotu me sa vakatokai me Lotu Nasarini [*Church of the Nazarene*]. Na vosa "vaka-Penitiko" [*Pentecostal*] me sa kakua ni vakatautauvatani kei na yavu ni vakabauta ni bula tawasei se vakatabui, me vaka sa dau kenai vakarau tudei tu ena mua ni ka 19 ni yabaki drau, na gauna era a vakacuruma kina o ira na tauyavutaka taumada nai Soqosoqolotu oqo. Nai Soqosoqolotu gone oqo a tudei tu ga ena nona maroroya matua tiko na dina ni tukutuku, ena vunautaki ni Kosipeli ni kena sereki ka vakabulai taucoko na bula.

NA YAVUTU NI TETE NI NODA LOTU E VURAVURA

Nai bulibuli dina ni tukutuku ka koto ena Veiyavutu ni Lotu Nasarini, a qai bulia cake na tina ni lotu taumada ka ra mai cokocokovata ena yabaki 1915. A yaco me yavalati vuravura na revurevu ni toso oqo. Na Lotu sa solia taucoko tu na nona veitokoni vei ira nai soqosoqolotu tudei e loma ni veiyasana lelevu e Amerika, e lomai Idia, Ucu Vode, Kiuva, Kenada, Mekisiko, Kuatamala, Jiavani, Ajenitina, ena matanitu cokovata qali vaka-Pertania, Siwasiladi, Jaina kei Peru. Ena yabaki 1930, sa curuma talega yani na veivanua levu ena ceva kei Aferika, Siria, Palesitaina, Mosamibiki, Babedo, kei Tirinade. O ira nai Liuliu ni lotu ni veimatanitu era a vakabibitaka na toso ni veiqaravi oqo me vakataki Satini nai liuliu mai Mekisiko [V.K. Santin, Mexico], o Irosi Kitaqawa mai Jiavani [Hiroshi Kitagawa, Japan] kei Samuela Butupala mai Idia [Samuel Bhujbal, Idia]. A vaqacotaki sara na toso ni lotu ena kena sa vakarabailevevutaki tiko nai tutu kei na liga ni veiqaravi.

Ena 1922, a yauti ira mai ki na lotu e vuqa sara na dauniveiqaravi mai na nodrai soqosoqo ka ra dauvunautaka na vakatabui ni bula [Layman's Holiness Association] rauta ni sivia na 1,000 na lewena mai Dakota, Minesota kei Monotana [Dakotas, Minnesota & Montana] o Morisoni [J.G. Morrison]. Ena 1930, a liutaki ira mai edua nai lawalawa Talatala kei na so nai vavakoso lewenilotu mai Korea o Ropate Jugi [Chung Nam Soo or Robert Chung]. Ena 1945,

era a cokocokovata kina na veisoqosoqolotu mai Ositerelia ena ruku ni veiliutaki nei Baki [A.A.E.Berg]. A liutaki ira mai nai vavakosolotu kece mai Itali o Alivereti Roso [Alfredo del Rosso] me ra sa dua nai soqosoqolotu levu ena 1948. Na nodrai Soqosoqo na Daukaulotu ena Ceva kei Aferika [Hephzibah Faith Missionary Association] ka veiqaravi tiko e Tabori, e Aiowa, a mai semati vata kei ira na Veisoqosoqolotu Nasarini donumaka na 1950.

Nai lawalawa ni kena vakatetei na vakatabui ni bula e vuravura [International Holiness Missions] ka tauyavutaka taumada mai Lodon o Tevita Tomasi ena 1907, a tete vakatotolo sara ki na Ceva kei Aferika ena ruku ni veiliutaki nei Tevita Joni. Era qai mai sema vata na veisoqosoqolotu kece oqo mai Igiladi ena ruku ni veiliutaki nei Mekalakani [J B MacLagan], na kedratou isema ni veiqaravi mai Aferika, kei nai Soqosoqolotu Nasarini ena 1952. Erau a tauyavutaka mai Pertania na Lotu Kalivari Vakatabui [Calvary Holiness Church], o Menati Jemesa kei Jeke Fotu [Maynard James and Jack Ford] ena 1934, ka mai sema vata sara kei na Lotu Nasarini ena 1955. Na nodra Lotu Kosipeli [Gospel Workers Church] ka vakatikora o Varani Qovi mai Onitario [Frank Goff, Ontario, Canada] ena 1918, a mai sema vata kei na Lotu Nasarini ena 1958. A tauyavutaki mai vei ira nai taukei kei Naijiria nai sevu ni Lotu Nasarini vakaitaiki ena 1940 ena ruku ni veiliutaki I Jeremaia Ikadamu [Jeremiah U Ekaidem] ka mai cokovata kei nai Soqosoqolotu e vuravura ena 1988. Na toso ni uwa ni veitamo ni veiqaravi raraba oqo, a vaqacacotaka sara na bula kei na dei ni tete ni cakacaka vinaka ni Soqosoqolotu Nasarini e Vuravura.

Mai na rarama ni toso ni veivakatorocaketaki vakayalo oqori, a vakacokotaka kina na Lotu Nasarini edua nai vakaraitaki vou ni cicivaki ni lotu, ka dua tani sara mai na kenai vakarau ka dau kilai tani kina, ni a vakatututaka na Lotu taumada [Protestant norm]. Era a dabe vata na dau didigo me ra dikeva na bula kei na vanua sa vakanamata kina na Lotu ena 1976. Ena 1980, sa vakatututaki sara ena Bose Levu Vakayabaki e Vuravura e rua na ka bibi me vakanamata kina na bula ni veiqaravi ni soqosoqolotu.

Matai, na kena vakadeitaki me sa wasewasei vakayasana na veiqaravi ni Lotu e vuravura ka me ciqomi kina na duidui ni valavala ni sokalou eso. Na kenai karua, na kena maroro matua sara nai tukutuku e vakatetea tiko na Lotu Nasarini, sai koya na kena vinakati me vakasavasavataki na bula taucoko me vaka sara ga na vosa ni Kalou. Oqori e sega ni na dua tale na kena mata veivosaki se veisoli vakasama, ka ni veika sara ga oqo e kilai tani kina na Lotu Nasarini [Nazarene Identity].

Ena Bose Levu Vakayabaki e Vuravura ni 1980, a laveti cake kina na kena maroroi na veiyavutu ni vakabauta vakai-apositolo, ka vakadeitaki kina na bibi ni nodra vakarautaki vakavuli nai Talatala. Oqo e kaciva na kena vinakati me vakaduri na veikoronivuli vakarautaki ena veiyasana e vuravura. Sa dusia talega oqo na matua ni rai, kei na noda rawa ni umani vata tiko ena dua bauga na yavu vakalotu ena duidui ni vanua ni veiqaravi, ka duidui nai walewale ni veiqaravi kei na bula eso ni veiqaravi.¹

E dua tani talega na tubucake ni Lotu Nasarini, ni vakatautauvatani kei na veitabana ni Lotu taumada [*Protestants*]. Ena 1998, sivia na lewenilotu Nasarini era sa sega ni vakaitikotiko tudei mai Amerika kei Kenada. Era lewe 41% ni lewe ni Bose Levu ni Lotu e Vuravura [*Delegates*] ni 2001, era vakayagataka na vosa vakavavalagi mei karua ni nodra vosa ni vanua, ka so era sega sara tu ga ni kila. Nai sevu ni taukei mai Aferika o lokini Tuatae mai Ucu Vode [*Eugenio Duarte from Cape Verde*] a digitaki me dua vei ira na Qase Levu ni Lotu ena 2009.

Na Kilai Tani Ni Veiqaravi e Vuravura

Nai tuvatuva ni toso ka vakanamata kina na veiqaravi ni Lotu Nasarini, e vakabibitaki kina na veivakalotutaki, na veisiko vakamataitikotiko kei na veivakatavulici. E dua tani na talei ni kena ciqomi vakavinaka, mai na duidui ni bula kei na vanua ni veiqaravi. Era lewe vuqa nai Talatala kei na dauniveiqaravi, era vakaveiwekanitaka sara vakamatau nai vakavuvuli bibi eso, me laveta cake mai na bula raraba vaka lewenivanua.

O Erami Renoli [*Hiram F Reynolds*] e dua na kena dau ka vakadavora taumada nai tuvatuva me muri rawa kina na veicurumaki ni veiqaravi ena duidui bula vakavanua. Eke, sa cila cake sara mai kina na vakasama vakaisoqosoqolotu, ni kena vakalotutaki na vuravura. Donumaka nai matai ni dua nai ka va ni yabaki drau [*quarter century*] ni nonai tutu vaka-Qase Levu, nai sevu ni veika e dau vakabibitaka, sai koya na kena tarai cake na veiqaravi vakalotu eso me usotu ni kena vakatetei na lotu. Mai na 1915, na tabana ni veiqaravi ni kaulotu [*Nazarene Mission International*] ka ra lewena tiko na marama [*Woman's Missionary Society*] era kumuni lavo, ka vagoalea ki na vakatoroicaketaki ni veiqaravi eso vakalotu ni veisoqosoqolotu ena veiyasai vuravura.

O ira na lewenilotu Nasarini taumada, era sinai vutuvutu ena yalololoma ni veiqaravi. Era vakadinadinataka votu na cakacaka loloma ni Kalou, ena nodra tokona na cakacaka ni veivukei mai na lauqa levu ka tarai Idia, na vakaduri ni veivanua me ra maroroi kina na

luveniyali, na veivanua era maroroi kina na yalewa tiko bibi ka sega na watidra, na vanua ni nodra vakacokotaki na sereki mai nai tovo ni bula ca eso ka vakabobulataki ira tu, kei na nodra vakavaletaki na dravudravua. Ena loma ni yabaki 1920, sa vakanamata yani na veiqaravi ki na veiwainimate eso, salamuria tiko na kena vakaduri cake na valenibula mai Jaina, Siwasiladi ka tarava sara yani ki Idia kei Papua Niu Kini. O ira na lewenilotu ka ra vakaillesilesi ena tabana ni bula [*Nazarene Medical Professionals*] sa tekivu me vakanamata yani na nodra veiqaravi ena nodra qaravi na tauvimate, na veisele vakavuniwai eso, nodra vakarautaki vakavuli na Nasi, kei na dolavi ni veivanua ni veitabana ni bula, ena veitikotiko ena loma ni vanua ka ra sotava tu na bula dravudravua.

Tekivu me vakaduri talega na veivanua, ka vagolei vakatabakidua ena qaravi ni veimate lelevu eso, me vaka na valenibula ni vukavuka mai Aferika. Na tauyavutaki ni liga loloma ni veiqaravi ni Lotu [*Nazarene Compassionate Ministry*] ena loma ni yabaki 1980, a dolava sara e vuqa na vanua ni veiqaravi raraba vakalotu me vaka sa tu talega edaidai. Oqo e oka kina na vukei ni nodrai curucuru ni vuli na gonevuli, na veivuke ki na veileqa lelevu tubukoso eso, na veivakasalataki vakavuli ni veimate lelevu me vaka na AIDS, na nodra vukei na luveniyali, na cakacaka ni kena vakatorocaketaki na nodrai gunugunu na lewenivanua, kei na veivotayaki raraba ni kakana.

Na tabana ka qarava na Matawilivola ni Siga Tabu kei na Vuli Vola Tabu [*Nazarene Sunday Schools and Bible Studies*] sa dau tiki tu dei tale tu ga ni veiqaravi vakaivavakosolotu, ka tokona talega na kena tuberi na bula ki na bula veiuai kei Karisito. Sa tekivutaka na Lotu ena yabaki 1905 na nodra vukei na bula dravudravua, enai tekitekivu ni yabaki ni nodra vuli na goneyalewa biliraki mai Kalekata [*Hope School*]. Sai tovo tudei ni Lotu me dau vakarautaki ira ena veiyasai vuravura, ena kena tokoni na veiqaravi raraba ena bula vakaitikotiko, na bula vakailavo kei na bula vakalotu. E levu sara na koronivuli ni Lotu Nasarini ka ra tauyavutaki taumada e lomai Amerika, era koronivuli ka semati ruarua kina na vuli vakaiwasewase, kei na vuli torocake me yaco sara mai ki na loma ni yabaki 2000.

Sa toso sara na Lotu Nasarini mai na veiqaravi vakaiwasewase eso e na veiyasai vuravura, ki na dua ga nai vavakosolotu levu lewe ni vakabauta e vuravura. Me vaka ni yavutaki matua tu ena yavu ni veituberi vaka-Wesele, era kila deivaki tu na lewe ni Lotu Nasarini ni ra lewe ni vakabauta Vakarisito, era bula vakatabui, ka ra dau kaulotu talega, ka cibitaka tiko na kena ibole: “Me qisi na bula e vuravura, me ra tisaipeli ka veiuai dina kei Karisito.”

¹ *Journal of the Twentieth General Assembly, Church of the Nazarene*, (1980): 232. Franklin Cook, *The International Dimension* (1984): 49.

NA IBOLE NI
SOQOSOQOLOTU
NASARINI
ME QISIA NA BULA
E VEIYASAI VURAVURA
ME RA TISAPELI
KA RA VEIUCUI DINA
KEI KARISITO

NA YAVUTU NI UTO NI VEIKA EDA VAKAMAREQETA

1. Eda Lewe ni Lotu Vakarisito

Eda umani vata kei ira na lewe ni vakabauta Vakarisito e vuravura raraba ka vakatusa ni noda Turaga ko Jisu Karisito. Eda vakadeitaka ni da vakabauta na lewe tolu Vakalou sa yavu ni vakabauta dina Vakarisito. Eda vakabibitaka na yavu ni veituberi vaka-Wesele taumada, ena kena vakatabui na bula. Eda vakabauta ni oqo e dua na sala ni kena kilai matata kina na bula ni vakabauta ka vakadinadinataka nai Vola Tabu, na vakaibalebaletaki ni veikanananu eso, na kenai tovo ni bula kei na veika a lako curumi tiko.

Eda dua vata kei ira na lewe ni vakabauta Vakarisito tale eso, ena kena vakatetei na dina ni tukutuku oqo. Eda vakabauta ni Kalou e solia vakailoloma tu vei keda taucoko sara na galala me vosota na nodai valavala ca, ka vakataucokotaka tale na noda bula ni veiwekani vata kei Koya ena nona loloma Vakalou. Mai na noda veivinakati rawa kei na Kalou, sa dolava kina vei keda na katuba ni noda veivinakati tale kei ira na wekada raraba, mai na nona loloma kei na nona sa vosota talega na noda bula. Eda vakabauta na

veivakaduavatataki vakaoqo, sa dau vakabasikataki kina nai tovo ni bula dina I Karisito. Eda na rai tiko ga ki nai Vola Tabu, me noda I dusidusi dina ni bula ena veisiga, ka veivakadeitaki kina na veika a vakananautaki tu, na kenai tovo ni bula kei na veika a lako curumi tiko.

Eda umani vata kei ira na lewe ni vakabauta Vakarisito kece sara, ka tusanaka tiko ni noda Turaga ko Jisu Karisito.

Na Turaga ko Jisu Karisito e ulu ni soqosoqolotu Vakarisito, me vaka e dusia tu vei keda na yavu ni vakabauta taumada [*Nicene Creed*], e dusimaka tu ni duabau ga, e vakatabui, e tarai vuravura taucoko tu ka vakai-Apositolo. Ena bula I Jisu Karisito kei na vuku ni Yalo Tabu, sa solia kina vei keda na galala na Kalou na Tamada na veivosoti ni nodai valavala ca kecega, kei na veivinakati tale e vuravura raraba. Sa rawa ni ra vakatokai me ra luve ni Kalou o ira ka ra ciqoma ena vakabauta na dina ni tukutuku oqo. Na veivakaduavatataki ni bula kei Karisito, sa dolava vei keda na katuba ni noda veivakaduavatataki vakai keda. Na sala oqo e vakatakila ni da sa okati saraga me da soqosoqolotu bula I Karisito, ka da yago talega I Karisito. Eda na vakatakila tiko na duavata ni Yago. Me vaka ni da sa duavata ga na Yago I Karisito, sa tu vei keda “e dua bauga na Turaga, e dua bauga na vakabauta, ka dua bauga na papitaiso,” Eda vakadeitaka na duavata ni lotu I Karisito, ka da gumatuataka sara na kena vakabulai ka vakatetei tiko [*Efeso 4: 5,3*].

2. Eda Bula Vakatabui

Na Kalou, o koya e Kalou tabu se savasava. Sa kaciva tu na noda bula me da tawasei tani mai na bula vakavuravura, ka me da bula vakatabui. Eda vakabauta ni Yalo Tabu e vakasaqara me vakayacora ena uto ni noda bula nai karua ni nona cakacaka-loloma ni veivakasavasavataki. Na cakacaka-loloma ni veivakasavasavataki oqo, e vakatokai tu ena rua na yaca, me vaka na “vakasavasavataki ni bula taucoko” [*entire sanctification*] kei na “veipapitaisotaki ni Yalo Tabu” [*baptism of the Holy Spirit*]. Eda vakasavasavataki eke mai na nodai valavala ca kece sara; e vakavoutaki vakadua taucoko kina nai tovo ni noda bula ni veiucui kei na Kalou [*image of God*], me vaka a nakita taumada na Kalou me da itovo vata kina kei Koya; ka da sa vakaukauwataki talega me da lomana na Kalou ena yaloda taucoko,

ena lomada taucoko, ena noda nanuma taucoko, kei na noda kaukauwa kecega. Eda na lomani ira vaka talega kina na wekada me vaka saraga na noda lomani keda tiko vakai keda. Ena vakabasikataki sara eke nai tovo ni bula I Karisito. Na bula veiucui dina kei Karisito, ke vinakati me sereki sara vakamatata, sai koya ga na kena tawasei tani se vakatabui na noda bula vakalewe ni vakabauta Vakarisito, me vakarokorokotaki taudua sara ga kina o Karisito [*Holiness is Christlikeness*].

Na cakacaka saraga oqo ni Yalo Tabu, eda sa vakataucokotaki kina ena bula veiucui dina kei na Kalou, ka na vakavurea sara vei keda nai tovo ni bula dina I Karisito.

Baleta ni da kacivi mai nai Vola Tabu, ka da sa vagolei ena loloma-savu [*grace*] ni Kalou, me da qarava ka rokovi Koya. Me da lomani Koya mai na vu ni yaloda, lomada, nanuma kei na noda kaukauwa kecega. Me da lomani ira talega na wekada me vaka saraga na noda lomani keda tiko vakai keda. Me da solia taucoko sara na noda dina vua na Kalou, ka vakadeitaka tikoga ni rawa ni na “vakasavasavataki taucoko sara” na noda bula enai karua ni cakacaka ni nona veivakasavasavataki vei keda. Eda vakadeitaka ni Yalo Tabu sa dau vakatakila vakadodonu sara vei keda na noda cala. Sa dau veivakasavasavataki, veivakasinaiti, ka veivakaukauwataki. E yaco oqo ena nona vakamataliataka tiko na Kalou na noda bula ena veisiga, mai na nona loloma-savu. Sa qisia tikoga na noda bula me da bula vakasinaiti ena loloma, ka me da bula tiko ena bula vakai vakarau. Me da maroroya matua sara nai tovo ni bula dodonu ka savasava, ka me da yalololoma tiko ka dau cakacaka vakadodonu. Ni sa cakacaka duaduaga ni Yalo Tabu me vakataucokotaka lesu na noda bula ki na bula veiucui dina kei na Kalou, ka sa vakavurea tiko vei keda nai tovo ni bula savasava I Karisito.

Eda vakabauta na Kalou na Tamada, na Dauniveibuli, o koya sa kaciva me rairai mai na veika e tawa rairai. A sega tu ni da kune ka mani kacivi keda na Kalou me da kune votu kina. A buli keda me da nona, ka buli keda sara vakamatau me da veiucui kai tovo vata kei Koya. Sa lesia na noda bula na Kalou, me da vakatakila votu tiko nai tovo ni Kalou ena noda bula me vaka na nona vosa: Sai au na Turaga, na nomu Kalou; dou cabori kemudou mo dou vakatabui niu sa Kalou Tabu Koi Au [*Vunau ni soro 11:44a*].

3. Eda Lesi ka Talai tiko Yani

Eda sa talai yani ni da muria tikoga na domo ni veikacivi I Karisito, ka da vakaukauwataki ena Yalo Tabu me da lako yani ki na veiyasai vuravura ka vakadinadinataka tiko ni sa noda Turaga o Karisito. Eda cakacaka vata tiko kei na Kalou ena kena tarai cake tikoga na Lotu kei na nona Matanitu na Kalou [Maciu 28: 19- 20; 2 Korinica 6:1]. Na kena kau yani nai tukutuku vinaka (a) e tekivu ena kena curumi sara ga yani na draki ena gauna eda qaravi Kalou tiko kina, (b) na tadolovi ni veiqaravi ena kena tarai na vuravura ena cakacaka ni veivakalotutaki, kei na liga loloma ni veiqaravi raraba, (c) na nodra vakayaloqaqataki na lewe ni vakabauta ki na bula vakamatuataki Vakarisito ka vu oqo mai na kena vakatisaipelitaki na bula yadua, (d) kei na nodra vakarautaki ki na bula vaka dauniveiqaravi Vakarisito mai na vuli torocake vakalotu eso.

A. Noda Veiqaravi ena Gauna Bibi ni So-Kalou

E tekivutaki na veiqaravi ni Soqosoqolotu ena kena dau curumi yani na draki bibi ni noda so-Kalou. Ni da soqoni vata tikoga enai serau tabu ni Kalou - ena vakacacabo, ena lagalagasere, ena rogoci ni kena laveti cake na Vosa ni Kalou, ena kena tau tiko na soli katini kei nai madrali ni vakavinavinaka, ena veimasulaki, ena rogoci ni kena vunautaki na Vosa, ena veipapitaisotaki, kei na kena wasei na Veiyalayalati ni Vakayakavi ni Turaga - eda sa kila deivaki sara mai kea nai balebale dina ni noda vakatokai me da bula taukeni mai vua na Kalou. Eda vakabauta ni cakacaka ni Kalou e vuravura, sa dau vakayacori taumada ena gauna bibi eda so-Kalou tiko kina. Eda tuberi me da kila sara na cecere ni kaci ni veitalai ni Kalou vei keda, ka ni oka talega kina na nodra ciqomi na lewenilotu vou ki na loma ni veitokani vakalotu, kei na kena vakadeitaki sara na veivanua ni so-Kalou yadua.

Na So-Kalou sa Sala Cecere Taudua ni Kena Vakatakilai Votu na Noda Lomana Tiko na Kalou

Na so-Kalou e sala cecere taudua ni kena vakatakilai votu na noda lomana tiko na Kalou. E usotu ni kena vakacaucautaki vakatabakidua na Kalou, ka vakarokorokotaki kina o Koya e a volia lesu na noda bula ena cakacaka-loloma levu ka sega ni da na sauma rawa kina ena dua na ka. Nai matai ni lomanibai ni veiqaravi kei na Kalou, sai koya na valenilotu yadua, na vanua era dau vakasoqonivata kina na tamata lotu se luve ni Kalou. E sega ni kunei kina na bula ni vakadonui koya se tukutukuni koya. Na kena cabori ka sorovaki taucoko ga na bula. Na so-Kalou sai koya na noda soli keda taucoko mei madrali bula ni loloma kei na talairawarawa na noda bula ni veiqaravi kei na Kalou.

B. Noda Veqaravi ena Yalololoma kei na Veivakalotutaki

Me vaka ni noda bula, e cabori vakatabakidua tu vua na Kalou, eda wasea tu na nona loloma vei ira ka ra se yali tu, kei na nona yaloloma vei ira na dravudravua kei na bula kavoro. Nai Vakaro e Tini [Maciu 22:36-40] kei nai lesilesi ni Kalou eda sa talai kina [Maciu 28:19-20] sa tosoi keda yani me da cakava na cakacaka ni veivakalotutaki e vuravura, me da liga loloma ni veiqaravi ka me da cakacaka talega vakadodonu. Na yasana oqo sa wanonovi matua tu kina na nodra sureti mai na lewenivanua ki na bula ni vakabauta, na nodra kauwaitaki na vakaloloma, na saqati ni cakacaka vakailawaki eso, kei na cakacaka ni veivakatotogani kecega, na kena cakacakataki kei na taqomaki ka maroro tu nai yau ka bulia na Kalou, ka me okati vata kina na noda veitokani raraba na dau kaciva na yaca ni Kalou. Mai na veiqaravi e vakayacori tiko e vuravura, na Lotu sa vakaraitaka tiko na loloma ni Kalou. Nai talanoa enai Vola Tabu sai koya nai talanoa ni nona vakaveivakatitaki vuravura ki vua na Kalou ena vukui Karisito Jisu [2 Korinica 5:16-21]. Sa talai yani na Lotu ki vuravura me cakacaka vata kei na Kalou, ena veiqaravi ni loloma oqo kei na veivakatitaki mai na veivakalotutaki, na liga loloma kei na cakacaka vakadodonu.

C. Noda Veiqaravi Ena Cakacaka ni Veivakatisaipelitaki

Eda vakadeitaki keda tu ni da tisaipeli I Jisu, ka da sureta tiko na bula raraba taucoko sara me ra mai Nona tisaipeli. Ena vuku ni ka oqo, eda dau tu vakarau ena kena muri na veisala ni veituberi eso ka ganita vinaka me vaka na Matawilivola ni Siga Tabu, na vuli Vola Tabu, nai lawalawa lalai ni kena dau dikevi na bula vakayalo, kei na vuqa tale. Na veika oqo e sala ni nodra vakayaloqaqataki, ka vakatuburi cake kina ena nodra kila ka vaka lewe ni vakabauta Vakarisito. Ena vakauvakauwataki talega kina na nodra bula ni veimaliwai vakaveiwekani kei na bula ni veiwekani kei na Kalou. Na veivakatisaipelitaki sa vulici kina na noda vakaliuca ka talairawarawa tikoga vua na Kalou, kei na bula vakai vakarau dina vakalewe ni vakabauta. Eda vakabauta ni dodonu me da veitokonitaka vata ka, veivakatataki cake ki na bula vakatabui, ena noda veimaliwai vakalewe ni vakabauta kei na tiko veilomani. A kaya vakaoqo o Jone Wesele, “Sa solia vei keda na Kalou me da tabeya vakaukauwa vata na ligada vakai keda ga.”

**Na Veivakatisaipelitaki sa Sala ni Nona Veivakauti na Yalo Tabu ki na Bula Vakamatuataki vei
Karisito**

Na veivakatisaipelitaki Vakarisito edua nai vakarau ni bula. Edua nai valavala ni kena vulici na sala e vakatura tiko na Kalou me da bula rawa kina ena vuravura oqo. Ena gauna eda vulica tiko kina na bula ni talairawarawa ki na vosa ni Kalou, kei na noda dau veirogorogoci, sa tekivu me da na kila sara na totoka ni bula vakai vakarau dina Vakarisito kei na kena bula galala. Na veivakatisaipelitaki e sega ni dua na cakacaka me qaravi tu ga vakatamata, sai koya na kena muri tiko na kena lawa kei na veika e dodonu me vakayacori tarava. E veivakauti kina na Yalo Tabu ki na bula vakamatuataki vei Karisito. Mai na veivakatisaipelitaki, sa vakavurei kina ena noda bula nai tovo ni bula dina I Karisito. Nai naki cecere duadua ni veivakatisaipelitaki sai koya na kena moici ka veisautaki vakadua na bula ki na bula veiucui dina kei Jisu Karisito [2 Korinica 3:18].

D. Noda Veiqaravi Ena Vuli Torocake Vakarisito

Eda dau vakabibitaka sara na nodra vakarautaki vakavuli na turaga kei na marama me vakaiyaragitaki vaka vinaka na nodra bula ni veiqaravi. Oqori na vu ni kena raici me tu vakavinaka tu na noda veikoronivuli lelevu vakarautaki ni vuli Dikiri kei na Doketa [Seminaries], na veikoronivuli ni vuli Vola Tabu [Bible Colleges], na veikoronivuli ni vuli torocake [Colleges], kei na veikoronivuli lelevu ni vuli torocake eso [Universities]. Sa vakadeitaka oqo na bibi ni vanua me ra cokonaki kina vakavuli kei na kena bucini, susugi me vakatuburi cake kina na bula dina Vakarisito. Oqo me na veiraurau kei na kaci eda kacivi kina mai vua na Kalou, ka me qaravi sara vakavinaka na cakacaka ni veiqaravi ena Lotu kei na bula raraba e vuravura.

Na vuli vakalotu torocake kece e usotu ni bula ni veiqaravi ni Lotu Nasarini. Oqori na vu ni kena tauyavutaki ka vakaduri sara kina na veivanua vakarautaki ni vuli torocake ena veiyasai vuravura me ra vakarautaki kina na dau ni veiliutaki kei na dau ni veiqaravi. Na raici vakabibi ni vuli mai na veiyabaki sa sivi sa vaqacacotaka sara na nodra isema ni veiwewekani vakavuli kei na nodra cakacakavata na veikoronivuli oqori.

EDA SA UMANI VATA KEI IRA NA LEWE NI VAKABAUTA VAKARISITO KECE SARA

KA VUNAUTAKA TIKO NI SA NODA

TURAGA KO JISU KARISITO

NA YAVUTU NI NAKI NI NODA VEIQARAVI

Nai naki bibi ni veiqaravi ni Lotu Nasarini me qisia na bula ni lewe ni veivanua e vuravura me ra Tisaipeli ka veiucui dina kei Karisito.

Eda isoqosoqolotu ni Veiyalayalati Vou, ka kacivi me da qarava nai lesilesi ni veitalai cecere ka koto ena Maciu 28:19-20 [*A Great Commission Church*]. Me vaka eda umani raraba tu ena vakabauta, eda sa lesi me da kauta yani nai Tukutuku Vinaka ni bula I Jisu Karisito ki na bula ni tamata kecega e vuravura raraba. Eda talai me da vakatetea talega nai tukutuku vakai Vola Tabu ni kena musuki me vakatabui na bula.

Na Lotu Nasarini e vauca vata na bula ni tamata yadua ka ra sa ciqomi Jisu Karisito me nodra Turaga ka I Vakabula, era dau bula veiwasei ena veimaliwai vakalotu, ka ra dau veivakaukauwataki vakai ira ena vakabauta,, ena so-Kalou, ena vunau, ena veituberi vakavuli eso kei na veiqaravi raraba.

Eda sasaga tikoga me da vakaraitaka na dodo ni liga loloma I Jisu Karisito ki na bula yadua e tu tikivi keda, kei na noda dinata tiko na bula veiucui dina kei Karisito.

Me vaka ni sai naki bibi ni soqosoqolotu me vakalagilagia tiko na Kalou, eda sa kacivi vakakina me da tutaka tiko na cakacaka ni Nona veiqaravi sai koya na kena veivinakataki na vuravura ki Vua.

Nai bole ni veiqaravi e koto kina na veika bibi baleta na veitukutuku ni noda veiqaravi taumada: na veivakalotutaki, na veivakasavasavataki, na veivakatisaipelitaki, kei na dodo ni liga loloma ni veiqaravi. Na uto ni tukutuku ni kena vakatabui na bula sai koya ga na qisi ni bula me veiucui dina kei Karisito.

Na lewe ni lotu Nasarini era vakatokai me tamata talai - ki na veivuvale, veivanua ni cakacaka, veitikotiko, veikoro lelevu kei na veimatanitu. Era talai talega yani oqo, na daukaulotu mai na yasana lelevu ni veiqaravi ena veiyasai vuravura. Sa kaci raraba tikoga na Kalou ki na bula yadua me qarava na cakacaka veivakurabuitaki eso, ka vakayaco ka tiko kina na veivakauqeti kei na veituberi ni Yalo Tabu

LAKO MAI
ME DA MAI SERE ENA REKI
VUA NA TURAGA
ME DA KAILA VAKADOMOILEVU
VUA NA ULUVATUVATU
NI VEIVAKABULAI
NA NODA TURAGA KO
JISU KARISITO

NA YAVUTU NI VEIKA EDA KILAI TANI KINA NA NASARINI

Ena Bose Levu Vakayabaki ni Lotu e vuravura [*General Assembly*] ka vakayacori ena 2013, a tavoca kina na nodratou matabose na Qase Levu ni Lotu [*Board of General Superintendents*] e vitu nai dusidusi ni bula ni Lotu Nasarini:

1. Na so-Kalou vakaibalebale
2. Na makaresese ni vulici ni bula vakalou
3. Na gu ni yalo me veivakalotutaki
4. Na vakaukauwataki ni veivakatisaipelitaki
5. Na vakatorocaketaki ni Lotu
6. Na matua ni veiliutaki
7. Nai nakinaki ni kena mositi tiko na bula

E sega ni suguta nai naki bibi ni noda veiqaravi, me vaka na kena “qisi na bula ena veivanua me veiucui dina kei Karisito” kei na uto ni veika eda vakabibitaka ena bula “Vakarisiko kei na veiqaravi e vakanamata kina”. E vakamacalataki ga kina ni veika eda vakabauta, e dodonu me vakabasikataki tiko ena veivalenilotu, ka me kune votu sara, vei keda na lewe ni lotu yadua. Sa vakamasuti na dauveiliutaki taucoko sara, mo ni wanonova matua ka yadrava na kena bulataki me maroroi nai tovo ni bula oqo ni da toso tiko yani ki liu. Me da curuma sara mada yani na veisala, ka rawa ni veivakauti yani ki na kena vakavotukanataki sara nai tovo ni bula oqo ena Lotu e vuravura.

1. Na so-Kalou Vakaibalebale

Na kacivi Ni so-Kalou

Mo ni lako mai ka mai sere ena reki vua na Kalou, ka me da kaila vua

na noda Uluvatu ni veivakabulai

Me da toro mai vua ena vakavinavinaka

ka vakacerecerei Koya enai vakatagi kei na sere

Ni sa Kalou levu na Turaga, na Tui levu mai vei ira na kalou kecega

Sa tu e ligana na veika titobu ni vuravura, ka sa Nona na veitikina cecere ni veiulnivanua

Sa Nona na wasawasa, ni sa cakava ko Koya, ka sa bulia na vanua mamaca na Ligana

Dou lako mai ka cuva sobu me qaravi Koya, mai tekiduru vua na Dauniveibuli

Ni sa noda Kalou ka da sa nona qele ni sipi, sa tubera ko Koya

-Same 95: 1 - 7a

Sa rawa ni da tukuna vakadoudou ni noda qaravi Kalou, eda sa dau vakatakilai Koya kina ni sa noda Uluvatu ni veivakabulai, o Koya na Kalou cecere, ka Tui cecere duadua mai vei ira na kalou kecega, kai Vakatawa sa dau maroroi ira na Nona tamata.

A. Na Tisaipeli I Jisu era bula vata kei Koya, ka veiqaravi kaya me vaka saraga nai balebale ni nodra bula ni veiwekani.

- A talai ira yani o Jisu na nona tisaipeli ki vuravura me ra veiqaravi [Maciu 10]
- A dusimaka vei ira e muri ni dodonu me ra vakasinaiti ena Yalo Tabu. E ratou a waraka tiko ena tabarua ni vale e cake, ka mani yaco me vaka saraga na veika a yalataka na Turaga vei iratou [Cakacaka 2]
- Ena gauna eratou sa tekivu veiqaravi kina na tisaipeli, sa yaco me ratou nona ivakadinadina na Kalou.

- E ratou kauta mai nai tukutuku ni veivinakati, salamuria na qaravi ni bula veiyaloni [2 Korinica 5:11-21]

A vakamatatataka o Paula, “Eda sa nona ivakadinadina bula na Karisito, me vakasaraga a vakarautaka vei keitou na Kalou. Keitou sa vakamasuti kemuni kina ena vukui Karisito: moni veivinakati tale mada kei na Kalou. Sa vakayacora na Kalou me ivalavala ca okoya a sega ni dua na nona cala, me rawa kina me da nona yalosavasava na Kalou.” [2 Korinica 5:20-21].

- B. A bolei ira o Jisu na tamata ka ra dau muri koya tu enai lesilesi ni veitalai era sa vakaroti kina me ra cakava [The Great Commission].
- “O koya mo dou qai lako ka vakatisaipelitaki ira na lewe ni veimatanitu kecega, papitaisotaki ira ena yaca ni Kalou na Tamada, kei na Luvena kei na Yalo Tabu, ka vakavulici ira me ra muria na veika kecega kau sa vakarota oti vei kemudou. Au na tiko vata kei kemudou ena veigauna kecega, me yacova sara nai vakataotioti kei vuravura” [Maciu 28:19-20].

A tekivu me vakavotukanataka nai lesilesi ni veitalai cecere oqo ki vuravura nai soqosoqolotu taumada sala muria tikoga na veitarai ni so-Kalou mai Anitioki.

Cakacaka 13:1-14

- C. Na vakaibalebaletaki dina ni noda veiqaravi kei na Kalou, e dau yaco ena gauna eda vakatovototaka kina na bula vakaivakarau ni Yalo Tabu, me vaka na qaravi ni lolo kei na masumasu.
- Na Yalo Tabu sa dau talai ira yani me ra lai rawai ira mai, me ra lewe ni vakabauta
 - E yaco tiko oqo ena loma ni bai ni so-Kalou vua na Kalou
 - Ena gauna bibi ni so-Kalou, eda sa dau uqeti, ka vakadrodroi talega kina ena noda bula na kaukauwa ni Kalou
 - Eda sa dau vagolei ena loma ni so-Kalou me da kunea na bula dina ka tu vei Karisito. Oqo edua nai vakaro dodonu ka bibi ni bula vakaivakarau vakayalo vei keda na lewe ni vakabauta kece sara, ka vakayagataka na Kalou me moici keda ki na bula savasava ni veiucui dina kei Jisu.

- E dodonu me da raica na kena vakayacori tiko na so-Kalou me ka ni bula yadua se da qarava vata vakararaba, me veiganiti ka yaco tiko ena kena gauna taudonu ena noda bula.

D. Na vakaibalebaletaki ni noda so-Kalou, e laiva me toso na Kalou ena keda maliwa ena sala ga e digitaka.

- Nai soqosoqolotu taumada era sega ni dau bosebose ka, ena matabose lalai se vuli ni veituberi eso
- Era dau vakasoqonivata ga me ra so-Kalou vakamatai tikotiko, ka laiva vua na Kalou me cakacaka ena galala ena nodra bula
- E dodonu me da tu vakarau ka tarova na veika eda tuvalaka tu vakabose, ka me da laiva vua na Kalou me vakacavara taumada vei keda nai tuvatuva ni veika e vinakata me vakayacori

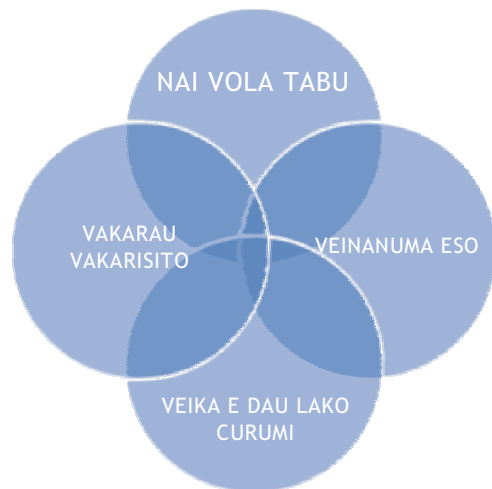
E. Nai balebale dina ni veiqaravi vua na Kalou, sai koya na noda solia na galala vua na Kalou me toso ena keda maliwa, ni da wawa tiko ga ena yalo e nanamaki.

- E dodonu me da solia na gauna vua na Kalou me vakatakilai koya, ka me veivakauqeti, veitosoyaki, veitarai, veivakabulai ka veivakasavasavataki, ena sala ga e digitaka kei na nona gauna ga vakai koya.
- E dodonu me da dau tiko ena gauna kecega ni so-Kalou ena yalo e nanamaki ni na sotavi keda kina na Kalou, ka me toso tiko ena keda maliwa.
- Me da laiva vua na Kalou me toso ena sala matata kece sara, me vakayacora ga na lomana ena gauna ni so-Kalou, ka dodonu me kamikamica cake tikoga nai tovo ni noda qarava na Kalou. Na so-Kalou vakamacawa e dodonu me vakaukauwataki ena veiceguvi ni Yalo Tabu
- E sega ni dua tale na ka ena sosomitaka na yaloda ni sa vakaukauwataki ena Yalo ni Kalou. Nai balebale dina ni veiqaravi vua na Kalou, sai koya na noda solia na galala vua na Kalou me toso ena keda maliwa, ni da wawa tiko ga ena yalo e nanamaki.
- Sa dau yaco oqo ena gauna talei ka vakaibalebale ni noda dau vakasoqoni vata ena noda veiqaravi kei na Kalou

2. Na Makaresese ni Vulici ni Bula Vakalou

A. Na domoda na Nasarini e dodonu me rogoci tiko ena kedra maliwa na veisoqosoqolotu lelevu.

- E tukuna tiko na nodai tutu dina ni veika eda vakabauta.
- Qo na veika saraga eda vakadeitaka, na veika eda toso kina me da qarava , kei nai vakarau ni noda bula ena veisiga

B. Sai koya oqo nai dusidusi ni kena vulici na veika titobu ni Kalou.

- Nai Vola Tabu [*Scripture*]: Eda vakabauta ni Vola Tabu e yavutu, ka bibi sara ena kena buli cake tiko nai tovo dina ni noda bula vou vei Karisito
- Nai Vakarau ni bula Vakarisito [*Christian Tradition*]: Eda marautaka talega nai vakavuvuli ni lotu taumada ni 2,000 na yabaki sa oti, ka lako curuma mai na duidui vakarau ni bula vakalotu
- Na Vakadetaki ni veivakanananu eso [*Reason*]: Eda vakadeitaka ni Yalo ni Kalou sa dau cakacaka ena noda vakasama ka solia vei keda na veika titobu ni Kalou me da raica votu ka siqema rawa.
- Na veika eda vulica mai na kena lako curumi [*Personal Experience*]: Eda vakabauta ni Kalou sa dau cakacaka ena eloma ni bula kei na taudaku talega ni bula ni tamata yadua kei na veitikotiko me ra muri Karisito.

C. Na veisala ni vakabauta oqo e vakamakaretaka vei keda na vulici ni bula vakalou

- Eda bula Vakarisito. [*We are Christian*]
Eda vakadeitaka ni o Jisu Karisito e Luve ni Kalou.
Eda vakadeitaka ni'o Karisito ei karua ni lewetolu vakalou.
Eda tokona nai yavu ni vakabauta ni lotu taumada kei nai vakarau ni bula ni lotu Vakarisito.
- Eda lewe ni Lotu riba tani mai na Katolika Vaka-Roma [*We are Protestant*].

Eda vakabauta ni da vakadonui ena loloma ka da vakabulai ena vakabauta.

Eda raica me cecere duadua na kaukauwa sa tu ena Vosa ni Kalou.

Eda vakabauta ni da matabete vakaturaga na lewe ni vakabauta taucoko sara.

Eda vakadeitaka ni vunautaki ni Vosa ni Kalou e usotu ni so-Kalou, ka da biuta na kenai tutu ni vunau me koto ena loma donu ni loqi tabu sara.

Eda vakabauta nai solisoli ni Yalo Tabu e votai taucoko vei keda na lewe ni vakabauta ena loma ni yago I Karisito.

- Eda daukaulotu [*We are Evangelical*].

Eda vakabauta ni rawa ka dodonu vua edua me buki na nodrau bula ni veiwekani kei Jisu Karisito, mai na kena vosoti na nonai valavala ca kecega, kei na veisautaki sara ni vakarau ni noda bula me veiucui dina kei Karisito.

Eda vakadinadinataka na veika eda vakabauta, ena kena vakavotukanataki tiko enai vakarau ni noda bula.

- Eda dua vata ena yavu ni veituberi vaka-Wesele [*We are Wesleyan*].

Eda vakabauta na yavu ni bula ni Kalou, ka tarai cake kina na kena vulici taucoko na bula vakalou - “E loloma na Kalou” [*1 Joni 4:8*]

Eda vakabauta ni tamata e tu vua na galala ni digidigi, me rawa ni vakaibalebale kina vua na bula ni nona veiwekani kei na Kalou.

Eda vakabauta ni Kalou e dau cakacaka loloma, ka yalololoma vei keda na tamata kecega.

Eda vakabauta ni loloma savu ni Kalou sa dau taumadaka na bula yadua, me maroroya mai na nona siro vakatitobu tiko ki nai valavala ca, ka dreti koya tikoga vua na Kalou.

Eda vakabauta ni cakacaka loloma ni Kalou sa dau veivakasaqarai, veisereki, veivakabulai, ka veivakasavasavataki ena loma ni dua na bula, ka qisia me dua na luve ni Kalou. E vakadeitaki koya me bula qaqa enai lakolako ni nona bula Vakarisito.

Eda vakabauta ni cavacava vinaka ni cakacaka loloma ni Kalou, na tagutuvi vakadua ni kaukauwa ni valavala ca ena dua na bula, ka veisautaka vakadua me yaco me luve ni Kalou, ka tairawarawa tiko vua na Kalou ena loloma dina.

Eda vakabauta ni bula vakatabui kei na kena vakasavasavataki, e dodonu me

da lako curuma ena bula saraga oqo.

- Eda vakabauta na vakadinadina bula ni Yalo Tabu.

Eda vakabauta na veivakadeitaki oqo e yaco vua edua me kila ni sa vosota na Kalou na nonai valavala ca, ka sa dau vakananumi, ni sa dau ubia nai valavala ca kecega sa oti na Dra I Jisu, ka solia talega na bula qaqa ena veisiga yadua.

Eda vakabauta me da liutaki ena Yalo Tabu ena vuku ni qaravi ni veitavi yadua kei na kena vakatulewataki. Na Yalo ni Kalou e rawa ni liutaki ira na luvena me kidava kina ena gauna donu na sala dodonu me ra muria ena nodra bula.

D. Eda vakabauta ni tiko e Va [4] na yavu bibi ni bula vakatabui:

- Na bula veiucui kei Karisito - na kena moici tiko na bula ena veisiga yadua ki na bula veiucui dina kei Jisu, mai na cakacaka ni Yalo Tabu ni solia na galala vua na Kalou, me vakayacora ena noda bula. “O koya gona, ke tiko vei kemudou na veivakayaloqaqataki mai na nomudou bula vata tiko kei Karisito, ke dua na vakacegu mai na nona loloma, ke dua na veivotai ena Yalona, ke dua na ka vinaka ka yalo loloma, mo dou vakataucokotaka na noqu reki ni dou nanuma talega na veika oqo, me tiko vei kemudou na loloma vata 'oya, ka mo dou yalovata ka lomavata” [Filipai 2:1].
- Nai tovo ni bula - na kena tawasei tani na bula, ka musuki me vakayagataki vakatabakidua enai naki vinaka ni cakacaka ni Kalou ena vuravura oqo. “Au masu ni koni na sega ni kauti ira tani mai vuravura, ia moni maroroi ira ga mai vua na vunica. Era sega ni nei vuravura, me vaka ga ni'u sa sega ni vakakina. Vakasavasavataki ira ena Dina; na Nomuni Vosa na Dina” [Joni 17:15-17].
- Na Veivakatovolei kei na Kaukauwa ni Digidigi - na noda tudei tu, ka sega ni soli keda vakarawarawa ki na veigagadre ca ni tovo ni bula vakayago eso, se vua na vunica. Eda kabita tikoga na veituberi kei na kaukauwa ni Kalou me da bula ka toso voli tiko kina. “Au sa masu me dolavi ka vakararamataki na mata ni yalomudou, me rawa ni dou kila nai nuinui dou sa kacivi kina, kei na lagilagi ni nonai votavota sa vakasinaiti ira kina na nona yalosavasava, kei na kaukauwa levu sa sega ni vakaiyalayala vei ira sa vakabauta. Na kaukauwa vata 'oya, a vakayagataka me vakatucaketaki kina mai na mate na Karisito, ka laki vakatikori Koya sara, e Ligana I matau ena veiyasana vakalomalagi” [Efeso 1:18-20].

- Na Vua ni Yalo Tabu - na loloma vakataucokotaki ni Kalou, sa dau vakatakilai koya votu ena loloma, na reki , na vakacegu, na valavala vinaka, nai valavala malua, na yalodina kei na vakatulewa dodonu. “Sa sega ni rerere na loloma. Sa dau tuiraka tani na yalo rerere na loloma dina, baleta na rere e tiki ni veitotogitaki. O koya sa dau rerere, e sega ni vakataucokotaki tu ena loloma dina” [1 Joni 4:18]]
- E. Eda vakabauta na veimama ni veisala yadua - na vakatautauvatataki ni kena dau vakasokumuni nai tukutuku. Eda levea na kena dau raici mai na ka, ena dua ga na yasana. Eda ilova vakabibi na kena raici raraba vakatautauvata na veika kecega, ka me kakua ni vakabi ga na rai ena dua na yasana.

3. Na Gu ni Yalo me Veivakalotutaki

Na Gu ni Yalo me Veivakalotutaki sai koya nai dole ni nona cakacaka loloma kei na nona loloma-savu na Turaga ki na kawa tamata raraba. A tauyavutaka na Lotu Nasarini na kena *guti na veivakalotutaki*. A mani yaco sara me uto ni veka eda kilai tani kina. O Viniasi Beresi, nai sevu ni Qase Levu ni Lotu Nasarini e vuravura a kaya, “ Sa gu na yaloda me da vakadewataka yani na Kosipeli vua ga edua, enai vakarau saraga eda a ciqoma kina” Eda vakanamata ki na nodra vukei na bula yadua me vakabulai ena vakabauti Jisu Karisito.

- A. Na Gu ni Yalo me Veivakalotutaki a mai vakaraitakila votu na Turaga:
- “Ni sa raici ira na lewe vuqa o koya, sa tuburi koya na yaloloma, baleta ni ra sa lomaleqa ka sega ni vukei, me vaka na sipi sa sega na kenai vakatawa. A sa kaya vei ira na nona tisaipeli, “Sa levu tu na ka me tamusuki, ia sa lailai walega na dautatamusuki. O koya mo dou qai masuta na Turaga ni Tatamusuki me talai ira yani na dautatamusuki ki na nona were vakarautaki” [Maciu 9:36-38]
 - A sa kaya ko Jisu, “Sa sega li ni dau tukuni tu, 'E se vo tu beka e va na vula me qai yaco na tatamusuki!” Au sa kaya vei kemudou, Dou dolava na matamudou ka rai yani ki na veiwere!” [Joni 4:35]
- B. Na Gu ni Yalo me Veivakalotutaki a mai vakarota na Turaga ko Jisu:
- “A sa kaya vei ira, “Dou lako yani ki vuravura taucoko ka vunautaka nai tukutuku vinaka ki vei ira na tamata kecega” [Marika 16:15]

- Sa qai tukuna vei ira, “Sai koya oqo na veika sa volai kina: Ena vakararawataki na Mesaia, ka na vakatucaketaki tale mai na mate enai ka tolu ni siga, ka na vunautaki ki na veivanua kecega na kena vosoti nai valavala ca ena vuku ni yacana mai na kena veivutunitaki, ka me vakatekivu saraga yani e Jeruisalemi” *[Luke 24:46-47]*
- C. Na Gu ni Yalo me Veivakalotutaki a dolava na Turaga ko Jisu:
- “Ena vunautaki mada na kosipeli ni matanitu oqo ki vuravura kecega mei tukutuku bula ni veimatanitu, ka na qai yaco e muri nai vakataotioti ni gauna” *[Maciu 24:14]*
 - “Sa lako walega mai na daubutako me butako, ka vakamatea, ka me vakarusa sara.; Au sa lako mai me rawa na bula, ka me rawa vakalevu sara” *[Joni 10:10]*
- D. Na Gu ni Yalo me Veivakalotutaki e veivakaukauwataki kina na YaloTabu:
- Sa dau vakaukauwataki keda yadua se o keda raraba me dai vakadinadina bula, ni kena vakatabui na bula.
 - “Ia, dou na ciqoma na kaukauwa ni sa lako mai vei kemudou na YaloTabu; ka dou na qai noqu ivakadinadina e Jeruisalemi, kei Jutia taucoko, kei Samaria ka yacova nai vakataotioti kei vuravura” *[Cakacaka 1:8]*
- E. Na Gu ni Yalo me Veivakalotutaki e vakavurea na Yalo Tabu
- Na nona bula vei keda e kunei vakamatata sara, ni dau kauta mai na bula vuavuai
 - “Ia, na vua ni Yalo Tabu na loloma, na reki, na vakacegu, na vosota vakadede, nai valavala vinaka, na yalo vinaka, na yalodina, nai valavala malua, kei na vakatulewa dodonu. Sa sega na ka sa lewai kina na veika oqo. O ira era sa nei Karisito era sa vakota ki na kauveilatai nai tovo vakayago kei na kena dodomo ca kecega. Ni da sa bula ena Yalo Tabu, me da lako voli ga ena Yalo Tabu” *[Kalatia 5:22-23]*
- F. Na Gu ni Yalo me Veivakalotutaki e kauta mai na bula vou kei nai gu vou ki na bula yadua kei nai soqosoqolotu
- “O koya oqo, kevaka edua sa tu vata kei Karisito, sa qai buli vou: Sa lako

tani na veika makawa, sa cabe mai na ka vou!” [2 Korinica 5:17]

- Ka sa vakaikuritaka tikoga na Turaga ena veisiga yadua na kedra iwiliwili, o ira era sa vakabulai.:

G. Na Gu ni Yalo me Veivakalotutaki sai vakaraitaki ni noda talairawarawa vua na Kalou

- Edua nai vakadinadina ka sega ni cakitaki rawa na kaukauwa ni cakacaka ni veisau, kai kaukau mai ni kosipeli, sai koya na bula nei Paula.
- Ena dua vei ira nai tukutuku ni nona bula, a kaya vakaoqo nai apositolo, “Au sa yalayala oti vei ira nai taukei kei na vulagi mai Kiriki, vei ira na vuku kei ira na lecaika. Ya na vu ni noqu vinakata sara vakaukauwa me'u vunautaka na kosipeli...ni'u sa sega ni maduataka na kosipeli, ni sai koya ga na kaukauwa ni Kalou sa kauta mai na veivakabulai vei ira yadua sa vakabauta” [Roma 1:14-16]

H. Na Gu ni Yalo vei Karisito sai koya na noda icurucuru ki nai lesilesi ni kaci ni veivakalotutaki [Maciu 28:19-20] - e sala muria oqo na noda tuberi kei na noda vakaiyaragitaki:

- Enai cavacava kece ni ka, sa dodonu na bula yadua, me veikilai voleka sara kei Jisu Karisito
- E na veirogorogoci, oi keda yadua me yacovi ira sara ka se bera ni ra kilakataka rawa nai walewale kei na kena veisala eso, sa dodonu ga me da vakatakila ni gu tiko na yaloda, me wasei Karisito ena yalo e dei.

I. Na Gu ni Yalo me Veivakalotutaki e sureti keda me da nuitaka na kaukauwa ni Vosa ni Kalou, o koya sa vakaroti keda me da wasea nai tukutuku vinaka ni veivakabulai ki na bula tale eso:

- Eda vulica ena vakabauta na Vosa ni Kalou, ka da wasea sara yani ki na bula tale eso na veika e tukuna tiko.
- Na kaukauwa ni tukutuku ni kosipeli e vosa tiko ki na yaloda taucoko sara, kei ira era gadreva me ra vakalesui tale na nodra bula ni veiwekani kei na Kalou.
- E vakarautaka vei keda na Turaga na kenai valavala. “Ni sa lako mai na Luve ni Tamata me vakasaqara ka vakabula na ka sa yali” [Luke 19:10].

- J. Na Gu ni Yalo me Veivakalotutaki e tekei keda yani me da veikilai dina sara kei Karisito.
- E vakaraitaka se ocei o keda , na noda itovo ni bula. Na gu ni yaloda ena veika eda gadreva tu ena bula oqo, e sega sara ni duidui mai nai gu ni noda gadreva na veivakalotutaki. Na noda digitaka me da bula tiko, eda sa digitaka na veivakalotutaki.
 - E vakadinadinataka na veika eda kila. Me vaka na nona tukutuku tiko na mataboko ka vakabula na Turaga ko Jisu, “Edua ga na ka au kila. Ni’u a mataboko tu eliu, ia oqo au sa rai rawa” [Joni 9:25].
- K. Na Gu ni Yalo me Veivakalotutaki sa vagolei keda ki na veivakatisaipelitaki:
- Enai lakolako kece ni noda bula, eda vakasaqara me da uqeta na bula raraba ka wasea kina nai lakolako ni bula ni vakabauta eda sa tu kina.
 - Sa dodonu vua edua e muri Karisito tiko, me gu tiko na yalona ena bula ni nona veiwekani kei na Kalou, ka me tiki tudei ni nona bula na nona dau wasea ka tukuniyalotaka tiko.
- L. Na Gu ni Yalo me Veivakalotutaki e dau yavalata me da kunea na veika vovou eso.
- Nai yaragi ni veiqaravi - e vica ga oqo: Nai yaloyalo kei Jisu, [*Jesus Film*], Na Polo ni qito vakalotu [*Evangeball*], na qito tosoi ena buloko kau vakaiwasewase lalai [*Evangecube*]
 - Na kenai valavala - E levu na kenai valavala; edua ga nai tukutuku.
 - Na kenai tuvatuva - na veivakalotutaki lelevu, na veitokani vakai lawalawa, se vakayacori yadudua ga me sotava na vanua.

“Sa gu na yaloda me da wasea na kosipeli vua ga edua enai

vakarau saraga eda a ciqoma kina.”

-Veniasi Varani Veresa

4. Na Vakaukauwataki ni Veivakatisaipelitaki

A. Sa kaciva nai soqosoqolotu na Turaga ko Jisu me vakaukauwataka na kena vakayacori na veivakatisaipelitaki:

- “O koya mo dou qai lako ka vakatisaipelitaki ira na lewe ni veivanua kecega, papitaisotaki ira ena Yaca ni Tamana, kei na Luvena, kei na Yalo Tabu, ka vakavulici ira me ra muria na ka kecega kau a vakarota vei kemudou. Mo dou kila , ni'u sa tiko vata kei kemudou me yacova sara nai vakataotioti kei vuravura” *[Maciu 28:19-20]*
- E tiko enai soqosoqolotu na veisala eso me vaqacacotaki kina na kena qisi na bula me veiucui dina kei Karisito.
- Na tisaipeli ka ra veiucui dina kei Karisito, sai ira era bula tiko vei Karisito. E tubu cake tikoga na nodra bula veiucui kei Karisito, ka ra cakava tikoga na veika e cakava tiko na Turaga. Era cakitaka na nodra dodonu vakai ira, ka ra lomana ka ra muria tikoga na loma ni Kalou ena yalodra taucoko, na lomadra, na nodra nanuma, kei na nodra kaukauwa kecega *[Marika 12:30; Joni 15; Luke 9]*
- Na vakaukauwataki ni veiwekani vakatisaipeli, e vukea na bula me vaqacacotaka na kamikamica ni bula veivolekati vata kei na Turaga ko Jisu. Ena loma ni veiwekani oqo, sa dau vakavoutaka na Yalo I Karisito nai tovo ni bula me veiucui kei Jisu - e veisautaka na veika eda a dau vakabibitaka tu, ki na veika e vakabibitaka na matanitu ni Kalou. Sa dreti ira vata mai ki na nona veiqaravi, ka me da teiteivaki kina vei ira ena nodra veivuvale, veivalenilotu kei na veiyasai vuravura.

B. Eda tekivu mai na noda tubera na bula yadua me semati na nodra veiwekani kei na Turaga ko Jisu Karisito.

- Nai lakolako ni kalawa ni bula ni vakabauta e tekivutaki saraga mai na vakatusai ni valavala ca kei na veivosoti mai na loloma savu ni Kalou ena vuku ni vakabauti Jisu Karisito.
- Na bula vou qo vei Karisito sa vakabulai oti, ka sa vakurumi talega ena loma ni vuvale ni Kalou.
- Na kena sa vakabulai oqo, sa vakavuna na vakavoui ni utoda se na yaloda,

na veisau ni noda itovo ni bula, ka sai tukutuku bula ni cakacaka loloma ni Kalou vei ira era kila rawa.

- Eda susugi ira cake sara vakatotolo na lewe ni vakabauta vou vakaoqo ena loma ni vuvale ni vakabauta Vakarisito. Eda na vakavulici ira tiko enai tekitekivu ni gauna ni vu ni nodra vakabulai, e sega ni baleti ira - e baleti ira ga ka ra na lai uqeti ira mai vua na Turaga ko Jisu. Era na yaco talega me ra veivakatisaipelitaki, ka ra na vakatisaipelitaki ira talega, o ira era dau veivakatisaipelitaki.
- Na veivakatisaipelitaki e okati kina na nomu vukea tiko edua tale me muri Jisu vakavoleka sara.

Na vakaukauwataki ni veivakatisaipelitaki, e vukea na bula me vakavurei cake kina na talairawarawa ki na veivolekati ni bula ni veiwekani kei Jisu. Ena loma ni veiwekani oqo, sa dau veivakavoui kina na Yalo I Karisito, me vakamataliataka na nodrai tovo ni bula ki nai tovo ka veiucui dina kei Karisito - sa veisautaki na veika era a dau vakabibitaka tu eliu, ki na veika era sa vakabibitaka, oqo ena loma ni matanitu ni Kalou.

- C. Eda vakaukauwataka sara na tauyavutaki na veiucui ni bula vakatisaipeli mai na vaqacacotaki ni veiqaravi vakadauvunau mai nai tutu ni vunau:
- O ira na nodai talatala era veivakaroti ena vosa ni vunau ena sala me vakatuburi cake kina na noda bula ni ni vakabauti Karisito.
 - Era vunautaka nai vunau ka yavutaki tu vakai Vola Tabu, ka ra susuga na nodra lewe ni vavakosolotu me ra tubu cake tiko, me ra karamacataka sara vakatitobu na na Vosa ni Kalou.
 - O ira na nodai talatala era vakatara na Vosa ni Kalou me yavutu ni veiqaravi taucoko vakatisaipeli.
 - Era dau vakavulici ira na nodra lewe ni lotu me ra kila nai vakarau ni kena vulici nai Vola Tabu, me ra vakasamataka rawa na kenai balebale, kei nai vakarau ni nodra cavuikalawa, me ra bula sara kina.
 - Na nodai talatala era saga sara vagumatua me ra dau vakarautaka edua nai lalakai, ka sinai tu kina na veimataqali kakana vakayalo digitaki vakarauta me dau wasei ena vosa ni vunau ena loma ni dua taucoko na yabaki.
 - Era sa dau nuitaka na Yalo Tabu ni Kalou me vakabula cake na veika kece

era cakava, me basika cake kina nai bulibuli matata vakatisaipeli ni bula veiucui dina kei Karisito

- A vunau na Turaga ko Jisu vei ira na lewe vuqa, ka vakavulici ira talega vakamalua na Nona tisaipeli, e dua nai lawalawa lailai ga.
- A sega ni vunau walega, ka ni dau talanoataka talega ena vosa vakatautauvata [*enai talanoa eso*] me vukea na kasa ni veika era vulica tiko. [*Marika 4:34*]

D. Eda vakabibitaka na veilawalawa ni vuli Vola Tabu, ka susuga me ra vakatuburi cake kina na bula me ra tisaipeli ka veiucui dina kei Karisito.

- O ira na noda qasenivuli ni Matawilivola ni Siga Tabu era vakavulica na veilesoni ka vakanamata kina kena vakarautaki na bula vakatisaipeli me veiucui kei Karisito. E rawa ruarua oqo mai na veidina e vakabasikataki tu enai Vola Tabu kei na kena tuberi na bula me cavuikalawa sara kina.
- O ira na qasenivuli ni Matawilivola ni Siga Tabu era dau veivakauqeti sara vei ira ka se gone ena vakabauta, ena nodra bula ena taudaku ni vanua ni vuli. Era dau tu vakarau me sauma na nodra lomatarotaro kecega, baleta na vakabauta Vakarisito ka uqeti ira tiko me ra tubu cake ena loloma ni Kalou.
- Nai tuvatuva vakarautaki ni veisala ni veiqaravi, e oka kina na veiqaravi vei ira na lalai sobu me yaco sara vei ira sa vakacegu mai na nodra veivanua ni cakacaka; E vakarautaki tu na veilesoni ka kovuta na vanua ena vulici, kei na veika e yaco kina, ka tuvai vakamatau sara tu, na veitaravi ni lesoni me vulici mai nai Vola Tabu taucoko. “Tuberi ira na gone ena sala e dodonu me ra lako kina, ni ra sa qase mai era na sega ni gole tani rawa mai kina” [*Vosa vakaibalebale 22:6*]

E. Eda tauyavutaka nai lawalawa lalai ni vuli Vola Tabu ka uqeta na veirogorogoci.

- Nai lawalawa lalai oqo e vakarautaka na veivota vakailawalawa kei na veivotai ni veirogorogoci yadudua ga vei ira na gone ena vakabauta kei ira era matua tu.
- Na vakabulabulataki ni vewekani e dau basika cake ena veilawalawa lalai, ka toso mai na veiwasei ki na veimaliwai ni veisemati ni bula vei ira nai tokani tale eso.

- Nai lawalawa lalai oqo e dolava na veicurumaki ni vuli Vola Tabu kei na veimaliwai ni sota vakaveiwekani ka bibi me basika kina na tubu ena loloma.
- Nai lawalawa lalai ni vuli Vola Tabu sa dau yaco sara me ra dau tokona na ka e baleta na bula raraba.

F. Eda vakayaloqaqataka na vakatuburi cake ni bula vakayalo ni tisaipeli me veiucui dina kei Karisito mai na kena tuvalaki vakamatau nai tuvatuva ni veiqaravi ni soqosolotu

- Nai tuvatuva ni Kilakilamada vakai-Vola Tabu
- Na veiqaravi veicavuyaki ni siko kei na qito ena nodra tabana na gone
- Na gade vakayabaki ki na koronivuli ni lotu
- Nai tuvatuva ni veisiko ni macawa ni Siganisucu kei na Siganimata.
- Na veisiko ni liga loloma ni veiqaravi
- Na tabana ni veiqaravi ni veivakatisaipelitaki ki na bula raraba.
- Na tabana ni veiqaravi nodra na turaga, marama, nai taba qase, na sega ni se vakawati, na vakaloloma, na dauqito, kei na veisoqosoqo tale eso sa uqeti me ra vukea na nodra semati yani vei Karisito kei na Nona isoqosoqolotu.

G. Eda uqeti na lewe ni vakabauta taucoko me da vakayagataka na veisala vakarautaki kece sara sa tu, me vakatuburi cake, vakatorocaketaki kina na noda dui bula yadua:

- Dau wilika vata nai Vola Tabu kei na kenai vola dusidusi; vakrogoca nai Vola Tabu ena kena veleti katoni
- Dau masu ena veisiga yadua kece sara
- Dau wilika nai vola ni vuli ni Lotu Vakarisito
- Dau vakarogoca ga na sere ni lotu
- Digitaka edua nai tokani voleka mo drau dau veiwasei ka veirogorogoci, ka me na dau masulaki iko tiko ena veisiga mo yaco mo bula veiucui dina kei Karisito.
- Digitaki koya se dua tale o nuitaka ka rawa ni maroroya na nomu bula kei

na veiwekani, me na rawa ni taragi iko ena so na taro dredre ka baleta na veika eso e dau malele se dreta yalomu ena nomu bula ni veisiga yadua. Ona sauma vakadodonu ni na vinaka kina na nomu bula ni veiucai kei Karisito.

- Tekivutaka sara edua na bula vakai vakarau ka tukuniyalota me ka na veika sa vakayacora tiko na Kalou ena nomu bula.

H. Eda sa uqeta na bula yadua ni lewe ni vakabauta me vulica me dau vakasaqara ena veisiga nai serau kei na matana savasava na Kalou:

- Eda vakamacalataka vakavinaka sara na bula Vakarisito me dua ka veivolekati sara na nona bula ni veiwekani kei na noda Turaga ka nodai Vakabula ko Jisu Karisito.
- Na kaukauwa ni bula vakatisaipeli e tubu cake vakavinaka sara ena bula veiucai kei Karisito mai na gauna eda dau vakayagataka vakalevu ena mata ni Turaga
- Na noda dau rogoca vakalevu tikoga ena veisiga na domo I Karisito; na noda kania talega tale tikoga vakalevu na nona Vosa; eda rekitaka nai Serau ni Matana ena veisiga.
- Na tisaipeli ka veiucai dina kei Karisito sa dau vakasaqarai Koya vagumatua sara, ka sa vakarau tu me wasei Koya yani ki na bula raraba era dau tara.

Na masu, na Vosa ni Kalou, kei na vakaukauwataki ni noda veivukei vakai keda, e sala ni nona qisia na Turaga ko Jisu na bula ni veiucai vata kei Koya, ena veivakatisaipelitaki e loma ni soqosoqolotu.

I. Eda sa dau vakayaloqaqataki ira na tisaipeli me ra guta vakalevu na veivakatisaipelitaki:

- Sa lesi keda ka solia na Turaga na kaukauwa me da veivakatisaipelitaki *[Maciu 28:19-20]*.
- Eda masulaka ka sureta edua na lewenilotu Vakarisito ka matua tu vakayalo me guta na nona vakatisaipelitaka na noda bula ka me tuberi keda tiko.
- Eda masulaka ka sureta edua nai lawalawa lailai lewenilotu Vakarisito me ra mai tiki ni noda tuberi ena bula ni veivakatisaipelitaki.

- Eda na teivaka na noda bula vei ira na tisaipeli oqo ni da vakasaqara vata tiko na Turaga
- Na veivakatavulici ka yavutaki enai talanoa vakai-Vola Tabu, e sala uasivi duadua ni veituberi ni kena vakadeitaki na bula ni tisaipeli ena loma ni lawalawa lalai, ka na vakadewataki sara talega vakavinaka ena kedra maliwa.
- Na Masu, na Vosa ni Kalou, kei na noda gumatuataka na noda dau veivakatataki cake vakai keda ki na bula ni veiucui dina kei Karisito, e vakavurea na kaukauwa ni toso ni veivakatisaipelitaki ena loma ni soqosoqolotu.

5. Na Veivakatorocaketaki enai Soqosoqolotu

- A. A tekivutaka na Lotu Vakarisito na Turaga ko Jisu Karisito kei nai sevu ni soqosoqo lewe ni Vakabauta Vakarisito.
- Nai soqosoqo lewe ni vakabauta era dau vakasoqonivata vakawasoma me ra qarava na Kalou.
 - Sa tekivu me tubu cake sara vakatotolo ni sa teivaki na veisoqosoqolotu tauyavu vou mai na nodrau ilakolako nai sevu ni daukaulotu, ko Paula kei Panapasa [*Cakacaka 13;14*]
- B. A tavoca o Paula nai karua ni tuvatuva ni nona cowiri ni lakolako ni teivaki lotu, a mani veisautaka na Yalo Tabu me gole ki na dua tale na vanua [*Cakacaka 16*]
- E dodonu me da dau dolavi keda tikoga ki na veituberi ni Yalo Tabu, me solia vei keda na veiraivotu vovou ni kena qaravi na cakacaka ni Kalou.
 - A yaco vei Paula na raivotu mai vua na Kalou, sega ni lako mai vua edua tale na tamata, se mai na macala ni kena vakadikevi ni tikotiko raraba. Na raivotu ni cakacaka ni kena teivaki vou tiko na lotu, e dodonu me lako saraga mai ena uto ni Kalou.
 - A raivotutaka edua na turaga o Paula. A sega ni raivotu ni dua nai vola vakarautaki, se nai dusidusi, se dua nai tukutuku tabaki ni ka e vinakati, se nai tuvatuva. Na raivotu nei Paula e vakanamata ki na yali tu ni bula ena loma ni dua nai tikotiko. Sai koya saraga oqori na yavu dei me vakanamata kina na noda veisoqosoqolotu teivaki vou, ka me da kakua sara ni gole tani

mai kina. Na bula ka ra yali tu era gadreva me sema na nodra bula ni veikilai kei na veiwekani kei Jisu Karisito.

- A raivotutaka o Paula edua na turaga ni Masitonia. Oqori e turaga mai na dua tani tale na vanua, dua tani na kenai tovo ni bula vakavanua, dua tani na kenai vosavosa, ka dua tani talega na kenai tukutuku ni bula taumada. Na Kalou ena solia vakakina vei keda na raivotu, baleta edua na mataqali bula me da na tarai ira. E dodonu me da vakasaqara, me da kunea ka talairawarawa ki na raivotu cava ga ena vakarautaka vei keda na Kalou.
- A raivotutaka o Paula edua na turaga ni Masitonia, ka tucake tu e matana. E sega ni lailai sobu mai vei Paula na turaga oqo. Erau a veiraici yaloka ni mata. E veiganiti vinaka saraga ki na bula kecega na bibi ni tukutuku ka koto ena kosipeli.
- Nai tukutuku kacivaki ni raivotu mai vua na turaga ni Masitonia oqo ki vei Paula, e kacivaka tiko, “Lako mai ka mai vukei keimami!” Sai koya oqori nai tukutuku ka tosoi keda tiko. E dodonu me vagolei keda yani ki na noda veilomanikoro lelevu, na veitikotiko, na veitokatoka, mataqali, yavusa kei na veivuvale.

E Dodonu Me Da Kauti Karisito Yani ki Na Noda Vuravura.

C. Na raivotu mai vua na Kalou e umani kina na kena yaco veitaravi tiko na veituberi ni Kalou. Sa cereka veitaravi tikoga nai tuvatuva ni Nona vakatorocaketaka na Lotu vei Paula:

- Na turaga ni Masitonia oya, a yaco me dua na marama. O Litia mai Filipai a yaco me ciqoma na kosipeli, ka dua tani duadua na nona dau tutaka vakaukauwa sara na tadolovi ni veiqaravi vinaka oqo.
- A kunea o Paula, edua nai lawalawa marama ni ra masumasu tiko ena dua na bati ni uciwai, ka ra yaco me nonai tokani vinaka sara, ka dau vakarogoci koya.
- Sa mani tauyavutaka o Paula na lotu vakavuvale, mai na vakasoqonivata ena veivalenilotu vaka-Jiu lalai [*Jewish Ssynagogue*], me vaka na kenai vakarau taumada
- O Litia, edua ka kena dau ena maketetaki ni sulu lokaloka sau levu, a

liutaka tiko na lotu vakavuvale oqo.

- Nai tuvatuva ni kena vakatoroicaketaki tiko na lotu, e rawa ni dua tani sara mai na kenai vakarau sa dau kilai levu tu.

D. Na teivaki vou ni lotu e gadrevi vakabibi sara kina na sorovaki taucoko ni bula:

- Na cakacaka ni veiqaravi nei Paula kei Sailasa, a vagolei rau sara ki na valeniveivesu. Erau sorovaka ruarua saraga na nodrau bula taucoko. Erau sere tiko vua na Kalou ena vakavinavinaka ni rau vakararawataki tiko ena Vukuna [*Cakacaka 16:25*].
- Edaidai, nai liuliu vakalotu kei na lewenilotu I Jisu, era votai enai sau vata 'oya mai na kena teivaki tiko na lotu. Ena vinakati me sorovaki na veiauwa balavu ni masu, me drodro tiko na wainimata, me dinati tiko na cakacaka dredre, me toso tiko na sasaga eso, me kumuni tiko na kenai yau, ka na rawa ni dave talega na dra me tekivu kina na teivaki ni lotu vou.
- Dina ga ni rau lako curuma sara vaka ca o Paula kei Sailasa na dredre ni bula oqori, a kadre cake sara mai kina e dua na lotu vakavuvale tauyavu vou, ka vakatikori kina me kenai talatala vou nai liuliu ni valeniveivesu mai Filipai.

E. E dodonu me da bula tiko enai Serau ni Kalou, me rawa ni da liaca rawa na veituberi kei na veiliutaki ni Yalo Tabu ena loma ni draki ni bula cava ga eda lako curuma tiko:

- Erau sega ni okata o Paula kei Sailasa na nodrau kanakuita kei na bogi dua mai valeniveivesu, me lusi kina na nodrau bula. Erau a vakila ga na Yalo ni Kalou ni solia tiko vei rau na qaqa mai na draki ni bula veilecayaki oya.
- Erau kila deivaki tu ni tuberi rau kina na Yalo Tabu, ka na sotavi rau talega kina.
- Na uneune ka kureitaka na valeniveivesu mai Filipai, e vakananumi keda ni Kalou e vakatulewa tiko ena veidraki ni bula me vaka oqori [*Cakacaka 16:25-26*]. E sega ni dau guilecavi keda ni da lako curuma tiko na dredre ni bula ni veiqaravi ni lotu.
- Ni da talairawarawa vua na Turaga, ka cakava na Nona lewa, na Kalou ena dau takoso vakaidina ena Nona Kaukauwa, kei na Nona gauna ga vakai Koya.

E dina ni coqa tiko na lewa ni butobuto na toso kiliu ni cakacaka ni matanitu ni Kalou, ia sa Nona na Kalou nai otioti ni vakatulewa.

- E sega ni da tosoya tiko kiliu na matanitu ni Kalou ena noda kaukauwa ga ni bula vakatamata, e tara cake tiko na Nona matanitu na Kalou.

F. Nai tuvatuva ni kena vakatoroicaketaki na Lotu, sa veisau sara vakalevu mai nai tukutuku ni Lotu taumada:

- E sega ni dau tara valenilotu na Lotu Vakarisito, mai nai matai ni 400 na yabaki ni kena tauyavu.
- A qai yaco malua sara na vakanananutaki ni kena curumi ka vakatabui na valenilotu, nai yau ka taukena tu na lotu, kei ira na kenai talatala.
- Na Yalo Tabu sa liutaka tiko oqo nai soqosoqolotu, ka na vakasucuma talega na lotu ena vuqa na veisala duidui eso.
- Sa uqeti na valenilotu yadua me da susuga cake e yadua nai soqosoqolotu, ka me da na qai kalia malua sara mai vei tinana ni sa tubu kaukauwa vinaka mai.
- O ira oqo era na dau sota ena veivuvale, se ena veivanua ni veiqaravi tale eso.
- Nai talatala yadua me ra tubera ka vakavulica edua tale, ka gadreva tiko mai na vu ni yalona na veiqaravi vakaitalatala.
- Nai tuvatuva oqo e sega ni gadrevi kina nai yau me tekivutaki kina. O ira vakatabakidua na dauvunau, sa rawa ni ra dolea na veikacivi ni Kalou me ra vukea na tavoci ki wai ni waqa vou ni veiqaravi ni lotu.
- Nai vakaraitaki oqo e solia na galala vua na Kalou, me tara cake na Nonai soqosoqolotu ena veivanua vovou ena veiyasai vuravura; E gadreva walega na Kalou na Yalo e tadola tu vua ka ciqoma na raivotu, ka ra rogoa na kaci, ka laiva vua na Kalou me veiliutaki.

Ena loma ni Soqosoqolotu Nasarini, na nodai vakamacala ni soqosoqolotu e tukuna tiko: “E dua ga nai lawalawa ka ra dau sota vakawasoma me ra veisusu vakayalo, era so-Kalou, se ra veivakaroti me ra dau sota vata ena dua na gauna se vanua lokuci, kei na dua na kenai liuliu ka kilai vinaka tu; e rokova ka tutaka nai tukutuku kei nai naki ni veiqaravi ni Lotu Nasarini. E vakatakila ni dua na valenilotu, ka dau solia tiko nai tukutuku ki na Bose Levu Vakayabaki ni yasana kei nai wasewase ni veiqaravi vakakalotu e okati tu kina, kei na tukutuku matata ka vakatakila na tubu se na lutu ni veiqaravi vakalotu [ki na nodratou Matabose na Qase Levu e Vuravura]. Sa kenai balebale, ni soqosoqolotu, sai koya edua nai veta se nai soso lewe ni vakabauta, ka sega ni vale se dua ga nai yau ka taukena tu na lotu.”

G. Nai naki ni kena vakatorocaketaki na Lotu sai koya na nodra tarai yani na bula vou vei Karisito:

- E kaya na Turaga o Jisu, “Sa dododnu vei au meu vunautaka nai tukutuku vinaka ni matanitu ni Kalou ki na veivanua talega, ni sai koya ga oqori na vu ni Noqu a talai mai” [Luke 4:43].
- Eda sai vakadinadina ka da mata ni matanitu ni Kalou ni da cabora tu na noda bula ki na kena vakatorocaketaki na lotu.
- Eda sega ni da tovolea me da vakabula wale tikoga edua nai soqosoqo.
- Eda vinakata me ra vakararamataki, ka me ra kila na tamata kecega na veivakabulai ni Turaga ko Jisu Karisito.
- Eda vinakata me da na qai vakatisaipelitaki ira na lewe ni vakabauta vou oqo, ki na bula veiucui dina sara kei Karisito.
- Kaya na Turaga ko Jisu, “Au sa kaya vakaidina vei kemudou, dou dolava na matamudou ka rai yani ki na veiwere! Sa matua ka vakarau tu me tamusuki” [Joni 4:35]

6. Na Matua ni Veiliutaki

A. Eda sa dau qara matua me da vakatorocaketaki ira na dauveiliutaki ki na bula vakai vakarau dina ni veiucui kei Jisu Karisito. Sai Jisu nai vakaraitaki dina ni noda bula!

Na nona veisau se vakamataliataki tiko edua na
na dauveiliutaki, sai vakaraitaki ni dauveiliutaki e
veiucui dina kei Karisito

B. Na matua ni veiliutaki ka vakamataliataki tiko vakaoqo, era dau veirogorogoci ka ra yalomalua:

- Era muri Jisu Karisito, o koya ka vakamalumalumutaki koya sobu ki na lewa nei Tamana [*Filipai 2:5-8*]
- Era vakanamata vakatabakidua vua na Kalou me sauma na nodra masu ka me dau veivakarautaki vei ira [*Joni 15:7*]
- Era dau vakaliuci ira na nodrai liuliu, ka ra raici ira me ra lailai sobu mai vei ira [*Efeso 5:21*]

C. Na matua ni veiliutaki ka vakamataliataki tiko era dauveiqaravi:

- Era muria na Turaga ko Jisu Karisito ni a lako mai me mai veiqaravi, sega ni mai qaravi [*Marika 10:45; Maciu 20:28*]
- Era veiliutaki mai nai vakarau ni yalo kei nai tovo dina ni dauveiqaravi [*Filipai 2*]

D. Na matua ni veiliutaki ka vakamataliataki tiko e dau tiko na nodra raivotu:

- “Ni sega na raivotu, era na rusa na tamata” [*Vosavakaibakebale 29:18 KJV*]
- “A sa sauma lesu vei au na Kalou, ka kaya, ‘Mo vola na raivotu ka vakmatatataka ena dela ni kena teveli” [*Apakuki 2:2*]
- A boroya na Turaga ko Jisu edua nai yaloyalo matata ni raivotu ni matanitu ni Kalou; sa dodonu me da vakayacora vakakina ena kena vakamatatataki na veisala oqo me ra kila vinaka sara kina na tamata kecega.
- Na nona kilai tani edua na dauveiliutaki, ena vakatakilai votu kina ena kedra maliwa nai liuliu kei ira ka muria; o ira na dauveiliutaki rai yawa sai ira ka ra dau vakasaqara na raivotu me solia na Kalou, baleta nai soqosoqolotu, kei ira na lewe ni vakabauta ka ra volitaka ka solia na raivotu vei ira na lewenilotu.

E. Na matua ni veiliutaki ka vakamatalitaki tiko era dau vakasamataka na veitaravi ni tuvatuva:

- E tiko vei ira na kila ka ni kena vakadewataki na raivotu, baleti ira na lewe ni vakabauta ki nai yaragi ni kena cakacakataki na matanitu ni Kalou

- Era kila vinaka na draki ni bula eda lako curuma edaidai, ka ra vakasaqara nai sau vakai-Vola Tabu me vaka era vakayacora na luvei Isakari [*1 Veigauna 12:32*]
- Era raivotutaka na yalo ka dodonu me ra rawai mai ki na matanitu ni Kalou
- Era solia na raivotu ka vakaituvatuvataka na veika me vakayacori ena kena vakarautaki na lewe ni vakabauta ena loma ni veiwere me ra tatamusuki kina.
- Era na rawa ni biuta vata na raivotu kei na kenai naki ki na dua nai tuvatuva ka yaga ni matanitu [*Luke 14:28-30*]

F. Na matua ni veiliutaki ka vakamatalitaki tiko era dau tara cake na bula vaka dauveiliutaki:

- Na Turaga ko Jisu sa nodai vakaraitaki; a tara cake edua nai lawalawa ka vakaukauwataki ira, mai na nona tara cake tikoga na cakacaka oqo vakai koya ga [*Maciu 10*]
- O ira na Nona tisaipeli era lewe ni vanua ga, ia era vukica vakatoboicu vakadua na vuravura [*Cakacaka 17:6*]
- Na dauveiliutaki vakamatuataki se vakamataliataki era dau tarai ira cake na veilawalawa eso ka susugi ira ki na bula vaka dauveiliutaki ena loma ni lotu ena cakacaka ni matanitu ni Kalou.

G. Na matua ni veiliutaki ka vakamataliataki tiko era loma dei ka dau yalololoma tu ga :

- Ena gauna sa tavoca kina na Turaga vei ira na tisaipeli na takia ni veivakalotutaki, a vakaroti ira me ra vuku sara me vaka na gata ka yalomalua me vaka na ruve [*Maciu10:16*]
- Na dauveiliutaki vakamatuataki se vakamataliataki e dodonu me ra kila na kena votai vakatautauvata na loloma kei na lawa, na veilewai kei na loloma savu, kei na veika kece oqori kei na vakatabui ni noda bula ni vakabauta.
- E dodonu me ra dau vakatulewa matau sara, ka tu vei ira na vuku ni Kalou.
- Na veika era dau vakatulewataka, e lako mai ena dela saraga ni yalololoma.
- E dodonu me ra dau cavuta tikoga nai tukutuku dina ena loloma [*Efeso 4:15*].

H. Na matua ni veiliutaki ka vakamatalitaki tiko, e matata vinaka tu na nodra dau veivosaki se veitaratara:

- Donumaka na Nona vei qaravi voli e vuravura, a dau kaya wasoma na Turaga ko Jisu, “O koya sa vakadaligana, me rogoca ka mani rogoca sara” [Maciu 10:43]. E vinakata na Turaga, o ira na dau muri koya me ra rogoca tiko ka gumatuataka tikoga na vakarorogo.
- Na mataqali dauveiliutaki vata vaka oqo, e dodonu me dau tovolea tiko me matata ka dodonu na veika e cavuta me vakataka na Turaga ko Jisu Karisito.
- Sa ka bibi na nodra kila na dauveiliutaki vakaoqo, na matata, na dei, na taucoko kei na veitadonui ni veitaratara e vakayacori tiko. “Ke a sega ni rogo vakavinaka na tagi ni biukila, ena rawa li vakacava ki na mataivalu ni Kalou me tu vakarau ki nai valu” [1 Korinica 14:8]

I. Na matua ni veiliutaki ka vakamatalitaki tiko era dau vakaukauwataki ira ka susugi ira cake nai taba vou ni veiliutaki me ra vakarautaki ena kena qaravi na cakacaka ni matanitu ni Kalou:

- Na mataqali veiliutaki nei Josua a sega ni rawa vua me susuga cake edua nai taba vou ni dauveiliutaki. A liutaki ira walega mai nai taba tamata vata oya [Dauveilewai 2:10]
- O ira na dauveiliutaki vakaoqo, e sega ni ra dau veitarai cake. Era nanuma ni nodra vakai ira ga nai tutu, baleta na nodra via taura dei tu ga, ka vu mai na veika era raica ni dodonu me nodra vakakina.
- Era kilai ira rawa o ira era digitaka, era vakavulici ira ka vakaiyaragitaki ira, era vakaukauwataki ira ka sereki ira yani ena vuku ni cakacaka ni matanitu ni Kalou.
- E sega ni dua na dauveiliutaki ena gugumatua rawa kevaka e sega ni tubera se vakarautaka tiko edua tale, me na tomana yani vakavinaka nai tavi vakadauveiliutaki sa ukucavutaki koya tiko kina. “Kei na veika dou sa rogoca vei au ni’u cavuta ena matadra na lewe vuqa nai vakadinadina, dou vakarota vei ira dou sa nuitaka, o ira ka ra na rawata vinaka me vakavulici ira tale na so” [2 Timoci 2:2].

7. Nai nakinaki ni kena mositi tiko na bula

A. Nai nakinaki ni kena mositi tiko na bula e vakatakila na titobu ni yaloloma ni

Kalou.

- Sa tala mai ki vuravura na Luvena na Kalou me mai mate ena vukuda na lewei vuravura; sai solisoli cecere ni Nona loloma kei na yaloloma na Kalou.
- Na Joni 3:16-17 e tukuna vei keda ni loloma ni Kalou vei keda e vakamacatalataki ena dua na cakacaka ni yalololoma ni lewe ni vakabauta ki nai bulibuli talei ni Kalou.
- Na bula, na veiqaravi, na mate, kei na tucake tale nei Jisu, e vakatakila edua na toso ni loloma ena vukuna edua tale kei na vuku ni vuravura [Maciu 9:36]

B. Nai nakinaki ni kena mositi tiko na bula e dau qaravi ena Yaca ni Turaga ko Jisu:

- O Jisu sa nodai vakaraitaki vinaka ni kena mositi tiko na bula. Ena loma ni Kosipeli, a mosita na uto ni Nona bula na Turaga ko Jisu me “curuma na veivakarawataki kei” na kawa tamata.
- A mosita tu na bula ni Turaga ko Jisu na yalololoma kei na Nona kauwaitaki ira na bula dravudravua, na yali, na tauvimate, na leqa, kei na mavoa.
- Ni sinai tu ena bula Vakalou kei na bula vakatamata na Turaga ko Jisu, sa yaco me nodai vakaraitaki dina ni vakarau ni noda bula kei na loloma.

Eda cakava na cakacaka ni veiqaravi yadua, ena yalo savu, se yalo loloma ena yaca I Jisu, ka da surevaka na veika eda sasagataka me vakatakilai kina na loloma Jisu

C. Nai nakinaki ni kena mositi tiko na bula, e rokova na dokai ni bula ni tamata yadua:

- Na tamata ni Kalou e dau surevaka tiko nai nuinui, na loloma, kei na vukeyi ni bula ena yaca I Jisu, ena sala ka dokai kina na bula yadua, ni a buli me veiucui ka itovo vata kei na Kalou, me vaka ga ni bulibuli talei ni Kalou.
- Na kena dau mositi na bula, e sega ni tiko tale kina edua nai nakinaki tani, mai na kena vakadewataki ga na loloma ni Kalou ena bula I Karisito.

D. Nai nakinaki ni kena mositi tiko na bula e dau drodro vakai koya ga mai na utodra na lewe ni vakabauta bula vakavoui se vakamataliataki:

- Sa kacivi nai soqosoqolotu me vakatakila votu tiko na loloma dina ni Kalou

kei na kena mositi talega na bula ka tu e vuravura.

- Na cakacaka ni veikauwataki dina oqo ena sega ni vakacavari rawa ena sasaga kece vakatamata, se vakamataitikitiko raraba.
- Me vaka ni da sa yago I Karisito, na yalo loloma ni veiqaravi eda kacivi kina e tara taucoko na veiyasa ni noda bula mai na veitarai cake ni bula nei Jisu kei na veituberi ni Yalo Tabu.
- Sa dau vakavouia se vakamataliataka na yaloda na lewe ni vakabauta na Yalo Tabu, me moici keda me da kauta mai na veisau ki na kena vakavoui na noda bula vakayago, vakamataitikitiko, kei na bula vakayalo e vuravura.
- Na kena mositi tiko na bula sa kenai balebale na kena tauri vakabibi kei na kena cakacakataki ena nodra bula na lewe ni soqosoqolotu yadua.

E. Nai nakinaki ni kena mositi tiko na bula sa vakamacalataka na noda veiqaravi, oi keda ka oka ena yavu ni veituberi vaka-Wesele:

- Eda sa talai yani mai vua na Kalou na Tamada, ka da sa vakaukauwataki ena Yalo Tabu, me da lako yani ki vuravura me da lomana ka qarava na Turaga.
- Eda sa vakabauta ni Tamada sa cakacaka taumada tiko ena kaukauwa ni Yalo Tabu ena bula ni tamata yadua ka da sa kacivi me da tokona na cakacaka vinaka oqo.
- Na veivakalotutaki dina e drete mai na veikacivi kei na qacoi ni tavi ni kena kauwaitaki tiko na bula ka ra tu vakavolivoliti keda.
- Ena Yaca I Jisu, me da kabiti ira yani vakavoleka sara na bula rarawa, na bula kavoro, ka da qara me yaco mai na veivakabulai, nai nuinui, na vakacegu, kei na loloma vua e gadreva dina tu, na tu leqa tu kei na mavoa ni bula.
- Sa dau drete vata na noda bula na veilomani vaka veitokani dina kei na veilomani vaka mataisoqosoqo. Sa dau kauta mai na kenai sau dina. Oqo nai valavala ni Nona dau tara cake ka vakaraibailevutaka na Kalou na Yago I Karisito.

F. Nai nakinaki ni kena mositi tiko na bula e drodro mai na noda bula, ka dua na sala ni kena tukuni me qacoi na veitalai ni Kalou ni volia lesu na kakavorovoro kei vuravura:

- Eda qara me da kunea, rogoca, ka kauwai ki na kavoro kei bula era mavoava tu, ena sala vata edau muria na Kalou.
- Eda qara me da teivaka nai yau bula kece ka da rawa ka kina, me tabeicake kina na dredre ni bula e bika tu na tamata, ka me vakasaqarai nai tuvatuva ni Nona dau veivakacokotaki, veivakabulai, kei na veivakasaututaki e vuravura na Kalou.
- Eda sasaga tikoga yani me da vakavinakataka nai vakarau ni bula vakalewe ni vanua ena kena veilomanibai kece, ka vakavuna tu nai tuvatuva ni veivakaduiduitaki. Na veika oqo e cau talega kina vesuki ni bula ka vaka veiwekanitaka tu na ca ena noda vuravura. Eda cakava tiko oqo ena Yaca I Jisu!
- Eda vakasaqara tiko na veika kece sara eda qarava me vukea na kena vakavotukanataki nai naki ni Turaga ka me kauta mai na lagilagi vua na Kalou [*Maika 6:8*].

NA YAVUTU NI VEITUBERI VAKA-WESELE TAUMADA

Na Cakacakamana Ni Veivakamataliataki ni Loloma-Savu

“Na loloma-savu [*grace*] sa uasivia na noda ivalavala ca kecega”. Totoka dina vakaoti na nanuma oqo! Ka sai koya ga, ia nai matai walega ni yatu vosa ni qaqa ni sere.

Na Kalou, a mai liatamata ena bula nei Jisu ka cakava na veika sa lewa me veivakatitaki vuravura kei Koya [Joni 3: 15-16; Roma 1:1-16]. Ni da se bula ivalavala ca tu ga, sa cabora oti na Luvena duabau na Kalou, “mei sorodonu ni kena vakasavasavataki” nai valavala ca [Roma 3:25]. Na Turaga ka bulia na veika kece, a balata vua me dreketa nai valavala ca ni vuravura, ka me vakarautaka kina na veivakabulai vei keda taucoko sara!

Ena bula nei Jisu Karisito, na yalododonu ni Kalou - sa vakatakilai votu kina [Roma 3:21]. Ke a sega ni yaco na cakacaka oqori, ke a se tawasei tani tu ga na kawa-tamata kece mai vua na Kalou, ka bula veilecayaki tu ga [Efeso 1:5-2:10]. Ia, oqo, na kaukauwa kece ka rawa ni tawasei keda tani mai vua na Kalou, sa vakadrukai oti [Kolosa 2:15]. Oqo, “ena vuku ni kena vakabauti na Turaga ko Jisu Karisito” [Roma 3:22], eda sa sereki ka vakagalalataki [Roma 8:2]!

Na Veiyalayalati Vou sa bulia edua na sere ni vakavinavinaka balavu vua na Kalou, o Koya ka sovaraka na veika e vutuniyau tu kina ena noda bula [Efeso 1:6-10]. Ena bula nei Karisito,

sa sinai vutuvutu tu, ka tiko vakatamata saraga kina na Kalou. O ira era ciqomi Karisito, era na vakasinaiti vei Karisito [Kolosa 2:8-15]. Ni oti na vakadikevi ni cakacaka yaga ni loloma-savu ni Kalou, a kacivaka o Paula, “Io, ena boto ni sauloa ni vutuniyau ni vuku titobu kei na kila ka ni Kalou!” [Roma 11:33]. E so na veika e vutuniyau tu kina na Kalou, ka sa rawa ni kilai: na veivosoti ni valavala ca, na kena mai tiko na Yalona ena noda bula, na kena buli cake vei keda nai tovo ni bula veiucui dina kei Karisito, na bula tawamudu, na vakacegu ni Kalou, na vakasavasavataki ni bula, na veimaliwai vakaisoqosoqolotu, kei na nuitaki tiko ni Nona lesu tale mai na Turaga.

Ena Nona dau vosa na Turaga ko Jisu, na veika era rogoca rawa na tamata, sai koya dina ga “nai tukutuku vinaka,” ni Nona veivinakatitaka wale ena galala na bula ivalavala ca kei Koya. Edua mada ga na dau kumuni ivakacavacava ka sevaki tu na nona bula, se dua na yalewa ka tobo mamaca ni veidauci tiko, ni sa rogoca na loloma titobu ni Kalou, sa rawa ni veivutuni, ka vosoti, ka ciqoma sara na bula tawamudu. Sa dau soli Koya tu ena galala na Kalou vei ira era vakatakila votu vua na nodra sega ni cakava rawa edua na ka, me rawa ni drete mai kina na Nona cakacaka loloma na Kalou [Luke 15].

Ni se bera sara ni yaco na gauna me da kila na veika oqo, sa cakacaka tiko na Yalo Tabu, e tovolea tiko me moica ka drete vakavoleka na noda bula ki na veivakabulai. E kaya tiko na dau ni same ni sega ni dua tale na vanua e se sega ni rogoci kina na domo ni Kalou [Same 19:3]. E kaya vei keda o Paula, ni veigauna kei na veigauna, na ka buli kece e vakararavi tikoga vei Karisito ena vuku ni kena tomani tiko na nodra bula [Kolosa 1:15-17]. E vakarota o Joni ni o Karisito sa dau vakavukui keda yadua [Joni 1:9].

Ena veisala me sotava walega na veivakavou kei na yalodina ni Kalou, sa cakacaka tiko na Yalo Tabu ena veibula yadua kei na bula raraba, me dolava na veisala ni kena rogoci na Kosipeli. Sa dau taumadaka na matata kei na dina ni kena dau kacivaki nai tukutuku, ka vakarautaka na bula eso me rogoca - ka nuitaki me ciqoma sara - na Kosipeli ni Tukutuku Vinaka.

Ni rai lesuvi tale, sa rawa vei keda na lewe ni vakabauta Vakarisito me da vakamuraia lesu edua nai vakarau ka veivakauti mai kina na Yalo Tabu, ki na veisereki ni bula [*redemption*] Eda dusimaka tiko na kena vakaveiwekanitaki na levu ni loloma-savu [*grace*] ni Kalou me vaka na “loloma-savu-lesu ni Kalou” [*prevenient grace*], se na loloma-savu ka dau lako

sivita na noda bula, me vakalesui keda tikoga mai vua na Kalou.

Sa nodai to na Kalou. Na veika kece sara sa mai vakayacora oti Vua na Luvena, sa surevaka tiko oqo vei keda ena vuku ni Yalo Tabu. Ena vinaka vakaidina kina na kena vakabulai na veika taucoko sara a bulia tu na Kalou [Roma 8:19-25].

Na vakadonui tale ni bula [*justification*] edua na yaca ka soli me vakatokai kina na cakacaka-loloma ni Kalou, me veivosoti kina na Kalou ka veivinakatitaka na bula ivalavala ca ki Vua. Na kena sa vakadonui lesu tale na bula - ka sa vakalesui ena loloma-soli wale [*favor*] ni Kalou - mai na loloma-savu ena vuku ni vakabauta taudua ga [*by grace through faith alone*].

Na vakadonui lesu tale ni bula edua nai vakarau ni Nona cakacaka ni veivakabulai na Kalou. Nai karua ni ka vinaka sai koya ni Yalo Tabu ni Kalou sa bula saraga e lomana ka bula ivalavala ca tu - ka sa veivutuni me vakadeitaka na bula vua na Kalou. Sa sucu vou kina o koya - sa vakabulai oti [*regenerated*] - ena Yalo ni Kalou. E vakatoka na Veiyalayalati Vou na veikilai vakayalo oqo na vakavoutaki ni bula me - sucu vou, se vakasucumi mai cake, na bula tawamudu, na katuba ni matanitu ni Kalou, na lako tiko ni kena vakavoutaki na bula, kei na bula ena Yalo Tabu.

E kacivaka na Veiyalayalati Vou, “Kevaka edua sa tuvata kei Karisito, sa qai buli vou; sa lako tani na veika makawa, ka sa yaco mai na ka vou!” Na veika kece oqo e lako mai vua na Kalou [2 Korinica 5:17-18].

E tukuni tiko ena Veiyalayalati Vou, ni lewe ni vakabauta Vakarisito kece sara me tuvata kei Karisito [*in Christ*], ka ni sa tiko e lomadra o Karisito. Era sa veivinakati kei Karisito, baleta na Karisito sa bula tiko e lomadra ena vakabauta [Roma 8:1].

Sa vakadeitaka talega vei keda na Veiyalayalati Vou, ni tiko o Karisito e lomada ni sai koya ga - “na nodai nuinui lagilagi” [*the hope of glory*] Kolosa 1:27. Na Karisito sa dau solia na Nona Bula - vakai Koya - vei keda na Nona tamata. Sa tiko vata kei keda ena uto ni noda bula ena Nona Yalo Tabu, ka sa vakarautaki keda tiko me da vuataka na vua ni Yalo Tabu [Kalatia 5:22-23].

“La, e levu era se taroga tikoga na veitaro eso me vaka oqo: Na mataqali bula vakayalo vakacava e dodonu meu taurivaka E rawa beka niu na galala mai nai dre ni noqui tovo ni bula makawa E rawa beka vua na Yalo ni Kalou me surevaka vei au edua na bula vou E rawa beka ni veisau nai vakarau ni yaloqu, vakanananu, vosavosa se noqu bula” E sauma nai Vola Tabu, “Sa levu sara okoya sa tiko e lomamu mai vua sa tiko e vuravura (tuba).” [1 Joni 4:4]

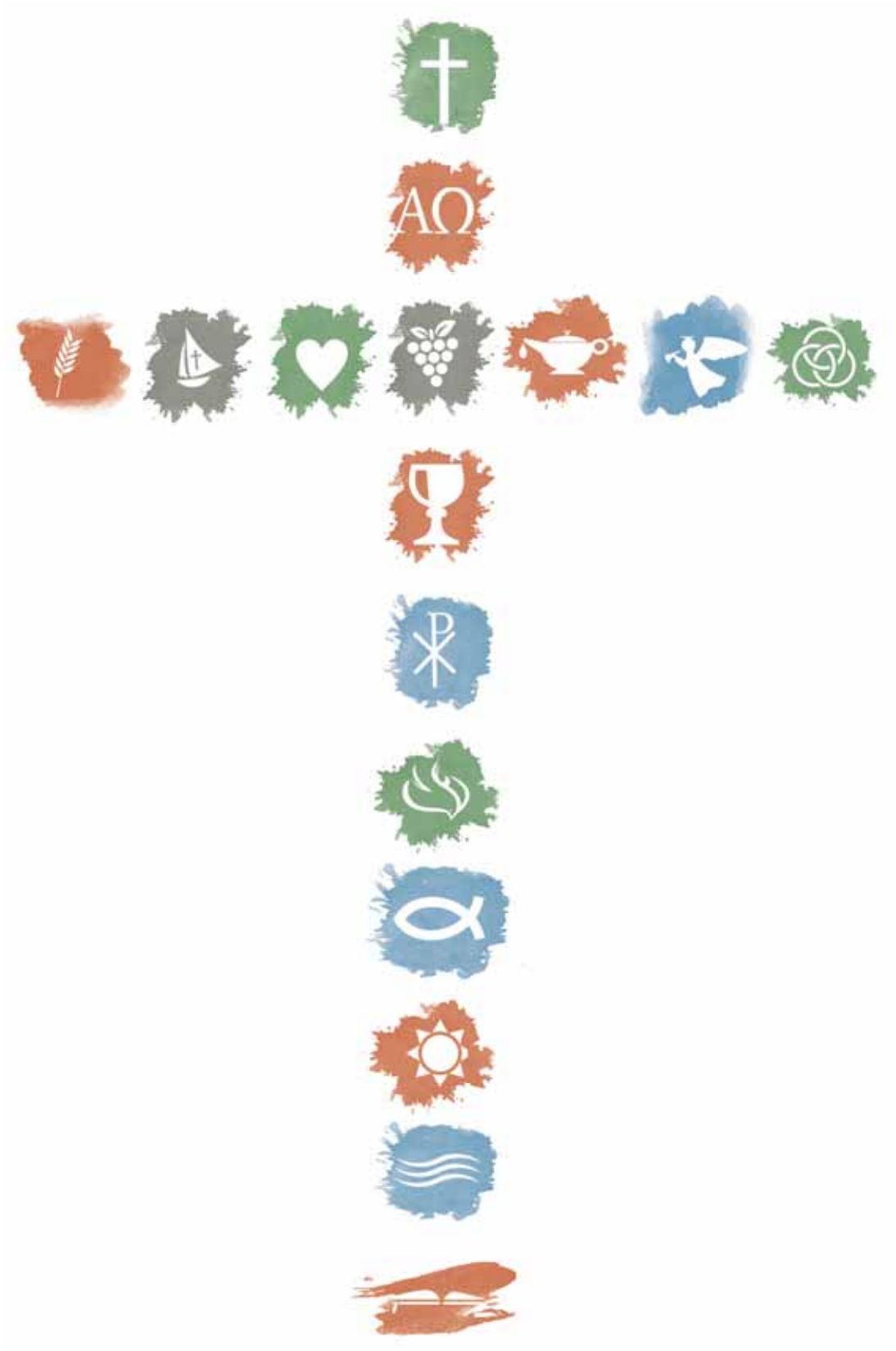
Na kaukauwa vata ga ka vakaturi Jisu cake tale mai na mate, sa cakacaka tiko ena uto ni noda bula eloma ena Nona Yalo Tabu [Efeso 1:19]! Na kaukauwa vata oqori sa solia oti vei Jisu me qaqa mai na mate, me qaqa mai eli, me qaqa mai nai valavala ca, ka me qaqa talega mai nai bulubulu! Eliu, sa vakatulewataka tu na noda bula na lawa makawa ni valavala ca kei na mate. Ia oqo, “ena vukui Karisito Jisu, na lawa ni Yalo ni Bula sa sereki au mai na lawa ni valavala ca kei na mate” [Roma 8:2]

Sa ka rekitaki vakalevu ki na lewe ni vakabauta Vakarisito taucoko sara me ra vakasinaiti ena Yalo Tabu. Sa qai rawa ekeri me vakadradralukataki kina na veitovo ni bula vakayago kecega, ka mo sa bula ena veituberi ni Yalo Tabu [Roma 8:1-8]

O sa tovolea oti beka ena nomu bula saraga vakai iko, na cakacakamana ni Kalou mai na veivakamataliataki ni Nona Loloma-savu

a
“The Miracle of Transforming Grace.” Essay taken from, *The Reflecting God Study Bible*® 2000. Bible copyright by The Zondervan Corporation and Essay by Beacon Hill Press of Kansas City. Used by permission of Publisher. All rights reserved.

NA YAVUTU NI VEIKA EDA VAKABAUTA

I. NA LEWETOLU VAKALOU

Eda sa vakabauta ni dua ga na Kalou. E tawatubu ka tawamudu. Na Dauveibuli Cecere Duadua ka Vunibula e vuravura. O koya duaduaga e Kalou, e tabu ka savasava na Nona bula kei na Nonai naki. Na Kalou, o Koya e loloma dina ka rarama. E vakatokai na Lewetolu Vakalou ka vakatakilai Koya me Tamana, Luvena kei na Yalo Tabu

Vakatekivu 1; Vunau ni Soro 19:2; Nai Vakaruva 6:4-5; Aisea 5:16; 6:1-7; 40:18-31; Maciu 3:16-17; Maciu 28:19-20; Joni 14:6-27; 1 Korinica 8:6; 2 Korinica 13:14; Kalatia 4:4-6; Efeso 2:13-18, 1 Joni 1:5; 1 Joni 4:8

II. KO JISU KARISITO

Eda vakabauti Jisu Karisito, nai karua mai na Lewetolu Vakalou. E tawamudu ka duavata kei Tamana. A liatamata ena Yalo Tabu ka sucu mai vua na Goneyalewa bula Savasava ko Meri. Sa tu vua e rua na bula, sai koya na bula Vakalou kei na bula Vakatomata. E rau vakaduavatataki tu Vua na Kalou kei na Tamata. E Kalou ka Tamata talega.

Maciu 1:20-25; 16:15-16; Luke 1:26-35; Joni 1:1-18; Cakacaka 2:22-36; Roma 8:3; Kalatia 4:4-5; Filipai 2:5-11; Kolosa 1:12-22; 1 Timoci 6:14-16; Iperiu 1:1-5; Iperiu 7:22-28; Iperiu 9:24-28; 1 Joni 1:1-3; 1 Joni 4:2-3; 1 Joni 4:15

III. NA YALO TABU

Jisu.

Eda sa vakabauta na Yalo Tabu, nai ka tolu mai na Lewetolu Vakalou. E tawamudu ka sa cakacaka tikoga eloma ka cakacaka vata tale tikoga kei na Lotu I Karisito. Sa dau vakatakila tiko na cakacala ni tamata. Sa vakabulai ira tiko era sa veivutuni ka vakabauta nai Tukutuku Vinaka. Sa vakasavasavataki ira na lewe ni vakabauta. Sa tuberi ira ki na ka dina kecega vua na Turaga ko

Joni 7:39; 14:15-18, 26; 16:7-15; Cakacaka 2:33; 15:8-9; Roma 8:1-27; Kalatia 3:1-14, Kalatia 4:6; Efeso 3:14-21; 1 Cesalonaika 4:7-8; 2 Cesalonaika 2:13; 1 Pita 1:2; 1 Joni 3:24; 1 Joni 4:13

IV. NAI VOLA TABU

Eda sa vakabauta na veivakauqeti ni tukutuku bula ka tu enai Vola Tabu. Eda kila ni 66 nai vola e koto ena Veiyalayalati Makawa kei na Veiyalayalati Vou. Era soli mai ena veivakauqeti ni Kalou. Era vakatakila tu na lewa ni Kalou baleti keda kei na veika e baleta na noda vakabulai.

Luke 24:44-47; Joni 10:35; 1 Korinica 15:3-4; 2 Timoci 3:15-17; 1 Pita 1:10-12; 2 Pita 1:20-21

V. NAI VALAVALA CA, NA KENAI MATAI kei NA KA NI BULA YADUA

Eda sa vakabauta ni a lako mai nai valavala ca ki vuravura mai na nodrau talaidredre nai matai ni tamata. A yaco talega mai kina na mate ena vuku ni valavala ca. Eda sa vakabauta ni rua tiko na mataqali valavala ca. Nai matai ni valavala ca e a vakacacana na veiucui ni bula kei na Kalou. Nai karua ni valavala ca e baleta na noda bula yadua se nai tovo ni bula cala eda cakava.

Eda sa vakabauta ni matai ni valavala ca e vakacacana vakadua na bula ni tamata taucoko. Eda kunekunetaki ka sucu kaya vata mai. Ena drete tiko na noda bula me goleva tikoga na ca. Eda vakabauta talega, ni valavala ca oqo ena kune tiko ni sa vakabulai oti na yalo. Eda vakabauta ni rawa ni qai vakasavasavataki vakadua ni sa veivakasinaita na Yalo Tabu na yaloda mai na veipapitaisotaki ni Yalo Tabu.

Eda sa vakabauta ni matai ni valavala ca e duidui mai nai valavala ca eda vakayacora yaduadua.

Eda vakabauta ni valavala ca eda vakayacora yadudua e vu mai na noda sa kila vinaka tu na ka vinaka me da cakava, ka da qai nakita me da vakayacora ga na veika e sega ni vinakati.

Nai Valavala ca Taumada

Vakatekivu 3; Vakatekivu 6:5; Jope 15:14; Same 51:5; Jeremaia 17:9-10; Marika 7:21-23; Roma 1:18-25; 5:12-14; 7:1-8; 9; 1 Korinica 3:1-4; Kalatia 5:16-25, 1 Joni 1:7-8, Nai tovo ca ni bula yadua [Personal sin] Maciu 22:36-40; 1 Joni 3:4; Joni 8:34-36; 16:8-9; Roma 3:23; 6:15-23; 8:18-24; 14:23; 1 Joni 1:9-2:4; 1 Joni 3:7-10

VI. NA CAKACA NI VEIVAKABULAI

Eda sa vakabauta ni a vakararawataki na Karisito; a liviraka na Nona Dra; a vakoti ena kauveilatai; ka a mate sara kina. Sa cakava oti taucoko oqori me vakabula na tamata mai nai valavala ca

Aisea 53:5-6; Marika 10:45; Luke 24:46-48; Joni 1:29; 3:14-17; Cakacaka 4:10-12; Roma 3:21-26; 4:17-25; 5:6-21; 1 Korinica 6:20; 2 Korinica 5:14-21; Kalatia 1:3-4; 3:13-14, Kolosa1: 19-23; 1 Timoci 2:3-6; Taito 2:11-14; Iperiu 2:9; Iperiu 9:11-14; Iperiu 13:12, 1 Pita118:-21; 1 Pita 2:18-25; 1 Joni1:1-2

VII. NA LOLOMA-SAVU-LESU

Eda sa vakabauta ni da a buli me da veiucui kei na Kalou. Eda sai tovo vata ka veiucui vata kei na Kalou. Sa solia na Kalou na galala ni digidigi ka me da digidigi ga mai na maliwa ni dodonu kei na cala. Eda sa vakabauta talega ni sa solia tu vei keda na Kalou na Nona loloma-savu-lesu. Na loloma oqo, sa dau lako sivita na noda bula, ka dau lai vakalesui keda tikoga mai vua na Kalou. Eda sa vakabauta talega ni loloma-savu-lesu oqo, sa sovaraka vakayauyau tale tu ga na Kalou ena bula nei Jisu Karisito. Ena dau vagolei keda tiko yani ki vua..

Na Bula Veiucui kai Tovo vata kei na Kalou [Godlikeness and moral responsibility] Vakatekivu 1:26-27, Vakatekivu 2:16:17; Nai Vakarua 28:1-2; 30:19; Josua 24:15; Same 8:3-5; Aisea 1:8-10, Jeremaia 31:29-30; Isikeli 18:1-4; Maika 6:8; Roma 1:19:20; 2:1-16; 14:7-12; Kalatia 6:7-8; Na Bula vakaiyalayala vakatamata [Natural Inability] Jope 14:4; 15:14; Same 14:1-4; 51:5; Joni 3:6a, Roma 3:10-12; 5:12-14; 20a; 7:14-25; Na Loloma-savu Soli Wale ka cakacakataki ena vakabauta [Free Grace and works of Faith] Isikeli 18:25-26; Joni 1: 12:13; 3:6b; Cakacaka 5:31; Roma 5:6-8; 18; 6:15-16,23; 10:6-8; 11:22; 1 Korinica 2:9-14;10:1-12; 2

VIII. NA VEIVUTUNI

Eda sa vakabauta ni veivutuni, sai koya na kena sa veisautaki sara vakadua, nai tovo kei nai vakarau ni noda dau vakasamataka na veika ca eso. Eda sa biuta ka laiva na veivakanananu ca ni bula ka da sa taura ka kabita na nanuma vinaka kecega. Eda sa sogoti keda mai na veivakanananu ca ka vakasisila, ka da sa dolavi keda ki na veivakanananu vinaka ka savasava. Na noda kilai yaloda mai na ca eda a dau bula voli tu kina, ka da kalawa sara yani ki na bula savasava vakalou, sa dau vakavurea na bula ni veivutuni dina mai na veituberi kei na veivukei ni Yalo Tabu, me vakadeitaki keda ena bula ni vakabauta ni da sa vakadonui, ciqomi ka vakabulai vakayalo.

2 Veigauna 7:14; Same 32:5-6; 51:1-17; Aisea 55:6-7; Jeremaia 3:12-14; Isikeli 18:30-32; 33:14-16; Marika 1:14-15; Luke 3:1-14; 13:1-5; 18:9-14; Cakacaka 2:38; 3:19; 5:31; 17:30-31; 26: 16-18; Roma 2:4; 2 Korinica 7:8-11; 1 Cesalonaika 1:9; 2 Pita 3:9

IX. NA VEIVAKADONUI; NA VEIVAKABULAI kei na VEIVAKACURUMI

Eda sa vakabauta ni noda vakadonui e Nona cakacaka-loloma na Kalou. Sa vakatauca kina na Nona lewa dodonu ni sa vosota na noda bula, ka sa sereki keda mai na veicakacala kece eda beitaki tu kina. Sa ciqomi keda ni da sa luvena ka sa vakadonui keda ni da sa sega ni beitaki ena dua na ka ca. Eda sa okati me da tamata galala, sereki ka sega ni cala. Eda sa ciqomi ni da sa savasava ka da sa vakadonui ni da sa ciqomi Jisu Karisito me sa noda Turaga ka nodai Vakabula.

Eda sa vakabauta ni veivakabulai se na sucu vou vakayalo e cakacaka-loloma talega ni Kalou. Na yalo ni tamata ka mate tu enai valavala ca, ena nodrau a talaidredre nai sevu ni tamata. Ni sa vakabauti na Turaga ko Jisu, sa qai vakabulai tale na yaloda, ni sa vosoti keda na Kalou. Eda sa vakadonui ka da sa vakabulai vou tale vakayalo.

Eda sa tekivu bula sara ena vakabauta, ena loloma kei na talairawarawa.

Eda vakabauta ni veivakacurumi e Nona cakacaka-loloma talega na Kalou. Na Kalou e vakadonui keda, e vakabulai keda ka vakacurumi keda enai vola ni bula ni Lami ni da Luvena ka lewe ni Nona Matanitu.

Eda sa vakabauta ni noda vakadonui, vakabulai ka vakacurumi me da sa luve ni Kalou, era sala ni Nona cakacaka-loloma na Kalou vei keda. Na noda veivutunitaka na nodai valavala ca sa dau vakavurea e lomada na bula ni vakabauta me vagolei keda vua na Kalou ena talairawarawa kei na loloma dina. Na Yalo Tabu sa dau vukei keda me da vakadinadinataka tiko na veisau ni bula oqo

Luke 18:14; Joni 1:12-13; 3:3-8; 5:24; Cakacaka 13:39; Roma 1:17; 3:21-26,28; 4:5-9,17-25; 5:1-16:19, 6:4; 7:6; 8:1, 15-17; 1 Korinica 1:30; 6:11; 2 Korinica 5:17-21; Kalatia 2:16-21; 3:1-14,26; 4:4-7; Efeso 1:6-7; 2:1,4-5; Filipai 3:3-9; Kolosa 2:13; Taito 3:4-7; 1 Pita 1:23; 1 Joni 1:9; 3:1-2,9; 4:7, 1 Joni 5:1, 9-13, 18

X. NA VAKATABUI kei na VAKASAVASAVATAKI TAUCOKO NI BULA

Eda sa vakabauta ni kena vakasavasavataki na noda bula e Nona cakacaka-loloma na Kalou vei keda na tamata. Sa dau vakavoutaka ka vakamataliataka na bula ni tamata vakabauta me veiucui dina sara kei Karisito. Sa dau tukia, qiva ka sivraka na Yalo Tabu nai sevu ni cakacaka ni veivakasavasavataki enai tekivu ni gauna eda soli bula kina vua na Turaga. E tomani tiko na cakacaka-loloma oqo ena gauna eda sasaga ka vakasaqara tiko kina na taucoko ni noda vakasavasavataki ena veivakasinaiti ni Yalo Tabu. Eda na qai vakataucokotaki sara ni da sa tacake vakayalo ena bula vou vua na Kalou

Eda sa vakabauta ni kena vakasavasavataki na noda bula taucoko e cakacaka-loloma duaduaga ni Kalou. E yaco ena gauna sa vakabulai vakayalo kina edua ni sa sereki mai nai valavala ca ka vesuki rau ko Ivi kei Atama. Sa tekivu vakasavasavataki na bula na Yalo Tabu. Sa sivraka tani taucoko sara nai tovo ni bula ka tubucala tu ena noda bula me vakatanitaka tu nai yaloyalo ni Kalou ena noda bula. Sa vakadodonutaka tale nai yaloyalo dina ni Kalou ena noda bula me vakataucokotaka sara na noda dina, dauloloma ka talairawarawa.

Na veika oqori sa dau vakasirova ki na vu ni yaloda na cakacaka ni Yalo Tabu me vakasavasavataki na dreke ni utoda kei na yaloda. Ena qai vakasinaita ena nona kaukauwa me vagolei keda yani ki na bula ni vakabauta. E vakarautaka na cakacaka taucoko oqo na Dra ni Turaga ko Jisu Karisito ka vakadinadina tiko kina na Yalo Tabu.

Na cakacaka ni veivakasavasavataki oqo e kilai talega ena veiyaca oqo, Na Vakataucokotaki ni Bula Vakarisito [Christian Perfection], Na Loloma Vakataucokotaki Perfect Love], Na Loloma Dina [Pure Love], Na Loloma Savasava [Holy Love], Na Savasava ni Yalo se na Uto [Heart Purity], Na Veipapitaisotaki se Veivakasinaiti ena Yalo Tabu [Baptism with or Infilling of the Holy Spirit], Na Vakataucokotaki ni Bula Sautu [The Fullness of the Blessing], Na Taucoko ni Bula Veiucui kei Karisito [Christian Holiness], Na Bula Veiucui dina kei Karisito [Christ-like or Holiness]

Eda sa vakabauta ni tiko e dua na duidui ena kedrau maliwa na yalosavasava kei na matua vakayalo. Na savasava ni uto se yalo e rawa ni yaco ena kena gauna taudonu se dau yaco vakasauri ena kena gauna dina ga. Ia, na matua vakayalo ena yaco vakamalua sara, mai na kena tubucake tiko na noda bula vakayalo ni veikilai dina kei na Turaga.

Eda sa vakabauta ni cakacaka-loloma ni kena vakasavasavataki na bula taucoko e tara na kena vakatuburi tiko na noda bula ena loloma ki na bula vakatisaipeli ni veiucui dina kei Karisito. Sa dodonu me na dau wanonovi matua tiko ka susugi sara vakavinaka na bula vakayalo yadua me rawa ni vure cake tiko mai kina nai tovo dina ni bula I Karisito. Kevaka ena sega ni yadravi se qarauni, ena rawa ni gogo, malai ka raqosa vakadua nai tei vou ni bula ni veiucui dina kei Karisito. Ni sa sega ga ni vakaibalebale na kena vakasavasavataki na bula ni vakabauta, sa na vakacacani talega nai naki kei nai tuvatuva ni Kalou ena noda bula. Eda sa na bula dukadukali ka da na yali mai vua na Kalou. Sa yaga me da dau soli keda tiko ki na cakacaka-loloma ni Kalou oqo, me da cuqena na bula ni vakasoqonivata, me da dinata

na bula vakai vakarau ena lolo, masumasu kei na wili Vola Tabu, ka da soli keda tiko ki na sakaramede ni noda Lotu. Oqo era sala kecega ni noda vakatuburi cake tiko vakayalo ena noda bula ni veiwekani kei na Turaga.

Jeremaia 31:31-34; Isikeli 36:25-27; Malakai 3:2-3; Maciu 3:11-12; Luke 3:16-17; Joni 7:37-39; 14:15-23, Joni 17:6-20; Cakacaka 1:5; 2:1-4; 15:8-9; Roma 6:11-13,19; 8:1-4, 8-14; 12:1-2; 2 Korinica 6:14-7:1; Kalatia 2:20; 5:16-25; Efeso 3:14-21; 5:17-18,25-27; Filipai 3:10-15; Kolosa 3:1-17; 1 Cesalonaika 5:23-24; Iperiu 4:9-11; 10:10-17; 12:1-2; 13:12; 1 Joni 1:7, 9; Na Vakataucokotaki ni Bula Vakarisito [Christian Perfection, Perfect Love] Nai Vakaru 30:6; Maciu 5:43-48; 22:37-40; Roma 12:9-21; 13:8-10; 1 Korinica 13; Filipai 3:10-15; Iperiu 6:1; 1Joni 4:17-18, Na Savasava ni Yalo se Uto [Heart Purity] Maciu 5:8; Cakacaka 15:8-9; 1 Pita 1:22; 1 Joni 3:3; Na papitaiso ena Yalo Tabu [Baptism with the Ho;y Spirit] Jeremaia 31:31-34; Isikeli 36:25-27; Malakai 3:2-3; Maciu 3:11-12; Luke 3:16-17; Cakacaka 1:5; 2:1-4; 15:8-9; Na Vakataucokotaki ni Bula Sautu [Fullness of the Blessing] Roman 15:29; Na vakataucokotaki ni bula Vakarisito [Christian Holiness] Maciu5:1-7:29; Joni 15:1-11; Roma 12:1-15:3; 2 Korinica 7:1; Efeso 4:17-5:20; Filipai 1:9-11; 3:12-15; Kolosa 2:20-3:17; 1 Cesalonaika 3:13; 4:7-8; 5:23; 2 Timoci 2:19-22; Iperiu 10:19-25; 12:14; 13:20-21; 1 Pita 1:15-16; 2 Pita 1:1-11; 3:18; Juta 20-21

XI. NAI SOQOSOQOLOTU

Eda vakabauta ni Soqosoqolotu e vavakoso lewe ni vakabauta ka ra vakatusa ni Turaga ko Jisu Karisito. Eda sa tamata ni Veiyalayalati kei na Kalou. Eda sa buli vou vei Karisito ka da sa kacivi vata me da Yago I Karisito ena Yalo Tabu kei na Vosa ni Kalou.

Sa kacivi keda vata na Kalou me da vakatakila na Nona bula ena bula tuvata kei na veiwekani ni veimailiwai kei na Yalo Tabu. Eda sa dau veiqaravi kei na Kalou ena kena vunautaki tiko na Vosa ni Kalou, na qaravi ni veisakaramede tabu eso, na veitabana ni veiqaravi ena ruku ni yaca ni Turaga, na bula ni talirawarawa vei Karisito, na bulataki ni vakavuvuli savasava kei na noda bula ni veirogorogoci.

Nai naki ni soqosoqolotu me vakatetea na cakacaka ni veisereki kei na veivakabulai ni Kalou ena veitokani kei na veiliutaki ni Yalo Tabu. Sa vakavotukanataka na nonai naki na Lotu mai na qaravi ni cakacaka ni veivakatisaipelitaki mai na veivakalotutaki, na vuli, na veiqaravi ni bula dravudravua kei na vakaloloma, na tutaki ni dodonu yadua kei na noda vakadinadinataka tiko na totoka ni bula ena Matanitu ni Kalou.

Sai tovo tudei ni soqosoqolotu me dau vakatikori koya ga vakai koya ena yalava ni bula vakavanua, vakamatanitu se vakalotu talega me veiraurau kei na bula vakaleweni vanua yadua se bula raraba. Sa dau cakacakavata kei ira sa kacivi ira na Kalou ki na veitaba ni veiqaravi vakalotu kecega. Sa kaciva na Kalou nai Soqosoqolotu me bula tiko ena ruku ni Nona lewa na Kalou ka me vakarautaka na bula ena Nona lesu tale mai na Turaga ko Jisu Karisito..

Lako yani 19:3; Jeremaia31:33; Maciu 8:11; 10:7; 16:13-19,24; 18:15-20; 28:19-20; Joni 17:14-26; 20:21-23; Cakacaka 1:7-8; 2:32-47; 6:1-2; 13:1; 14:23; Roma 2:28-29; 4:16; 10:9-15; 11:13-32; 12:1-8; 15:1-3; 1 Korinica 3:5-9; 7:17; 11:1, 17-33; 12:3,12-31;14:26-40; 2 Korinica 5:11-6:1; Kalatia 5:6, 13-14; 6:1-5,15; Efeso 4:1-17; 5:25-27; Filipai 2:1-16; 1 Cesalonaika 4:1-12; 1 Timoci 4:13; Iperiu 10:19-25; 1 Pita 1:1-2,13; 2:4-12,21; 4:1-2, 10-11; 1 Joni 4:17; Juta 24; Vakatakila 5:9-10

XII. NA VEIPAPITAISOTAKI

Eda sa vakabauta ni veipapitaisotaki Vakarisito ea vakarota na noda Turaga.

Na sakaramede oqo e vakatakila na noda sa ciqoma na cakacaka ni veisereki kei na veivakasavasavataki I Jisu Karisito. Eda sa vakatusa na noda vakabauta ka da kalawa me da semati keda yani ena Nona mate, bulu kei na Nona Tucake Tale mai na mate na Turaga, ka da sa vakatakila ni sa noda Turaga ka nodai Vakabula ko Jisu Karisito. Eda sa

vakadeitaka na noda sa musuki keda taucoko tu vua na Kalou ena bula vakatabui, bula savasava kei na bula ni talairawarawa.

Na Papitaiso edua nai vakatakilakila ni veiyalayalati vou. E rawa ni ra papitaiso na gone kevaka era gadreva nai tubutubu se dau ni veisusu ka me ra vakadeitaka na nodra kila na kalawa era na cavuikalawa kina.

Na Papitaiso sa rawa ni vakayacori ena kena vakamiriki ga ena wai, se sova vua edua na beseni, bilo se vokete wai, se mani tabaluvuci se tabadromuci sara eloma ni wai. Ena vakatau tiko mai na veika e digitaka o koya e via papitaiso.

Maciu 3:1-7; 28:16-20; Cakacaka 2:37-41; 8:35-39; 10:44-48; 16:29-34; 19:1-6; Roma 6:3-4; Kalatia 3:26-28; Kolosa 2:12; 1 Pita 3:18-22

XIII. NAI VAKAYAKAVI NI TURAGA

Eda sa vakabauta ni kena dau vakananumi kei na kena dau vakayagataki nai vakayakavi ni Turaga a vakadeitaka taumada na noda Turaga ko Jisu Karisito. Oqo, e sakaramede ni Veiyalayalati Vou ka vakatakilai kina na Nona mate. Sa semati mai kina na cakacaka veivakurabuitaki ni kena rawati na bula ena vakabauta ka me noda kina na vosa ni yalayala ni da sa vakalougatataki ena veivakalougatataki vakayalo kecega ena vukui Karisito. Sa nodrai vakayakavi ga na lewe ni vakabauta Vakarisito ka ra vakabauta mai na vu ni yalodra na mate kei na tucake tale I Karisito. E kakana ni noda tiko veivolekati kei na Turaga kai vakayakavi ni veilomani vei ira ga ka ra vakabauti Karisito kei na Nona cakacaka-loloma vei keda na tamata. Sa rawa ni ko vakayagataka kevaka o vakabauta ka kila talega na kena bibi.

Lako Yani 12:1:14; Maciu 26:26-29; Marika 14:22-25; Luke 22:17-20; Joni 6:28:-58; 1 Korinica 10:14:21; 11:23-32

XIV. NA VEIVAKABULAI ENA CAKACAKAMANA

Eda vakabauta na yavu ni vakabauta vakai- Vola Tabu ni kena yaco na bula ena kaukauwa ni Nona veivakabulai na Kalou. Eda sa uqeti me da sasaga ka vakasaqara na kaukauawa ni Kalou ni da cabora tiko vua na Masu ni vakabauta me ra vakabulai kina na tauvimate. Eda vakabauta ni Kalou sa dau veivakabulai talega ena veisala ni veiqaravi vakavuniwai kecega

2 Tui 5:1-19; Same 103:1-5; Maciu 4:23-24; 9:18-35; Joni4:46-54; Cakacaka 5:12-16; 9:32-42; 14:8-15; 1 Korinica 12:4:11; 2 Korinica 12; 7-10; Jemesa 5:13-16

XV. NAI KARUA NI NONA LESU TALE MAI NA

Eda vakabauta ni Turaga ko Jisu Karisito ena lesu tale mai. Oi keda eda sa tuvata kei Karisito eda na veitata kaya kei Koya ena Nona lesu tale mai. Era na vakaturi taumada o ira era sa mate tu ka ra tuvata tu kei Jisu ni bera ni da qai kau cake na bula tiko ka da tu vata tu kei Jisu, ka me da na laki bula tawamudu vata kei Jisu ena Nona Parataisi.

Maciu 25:31-46; Joni 14:1-3; Cakacaka 1:9-11; Filipai 3:20-21; 1 Cesalonaika 4:13-18; Taito 2:11-14; Iperiu 9:26-28; 2 Pita 3:3-15; Vaktakila 1:7-8; 22:7-20

XVI. NA TUCAKE TALE; NA VEILEWAI kei na ICAVACAVA NI BULA

Eda vakabauta na nodra vakaturi cake tale mai na mate. Ena vakaturicake tale o ira na yalododonu kei ira na tawadodonu, ka ra na vakaduavatataki tale na yalodra ki na yagodra. O ira ka ra dau caka vinaka ki na bula tawamudu, kei ira na dau caka ca ki na rusa tawamudu.

Eda vakabauta nai tikotiko ni veilewai ni Kalou eda na lewai yadudua kina me vaka ga na nodai valavala ni bula ena veisiga.

Eda vakabauta na lagilagi ni bula tawamudu sa vakadeitaki tu vei ira taucoko era sa vakabauta ka ra muria tiko na Turaga ko Jisu Karisito, me nodra Turaga ka nodrai Vakabula. Era na vakararawataki mai Eli o ira na tawa vakabauta, ka ra bula talaidredre tu vua na Kalou.

Vakatekivu 18.25; 1 Samuela 2.10; Same 50.6; Aisea 26.19; Taniela 12.2-3; Maciu 25.31-46; Marika 9.43-48; Luke 16.19-31; 20.27-38; Joni 3.16-18; 5.25-29; 11.21-27; Cakacaka 17.30-31; Roma 2.1-16; 14.7-12; 1 Korinica 15.12-58; 2 Korinica 5.10; 2 Cesalonaika 1.5-10; Vaktakila 20.11-15; 22.1-15

NA YAVUTU NI NODA VEIWEKANI VAKAI-SOQOSOQOLOTU

Nai Soqosoqolotu Vakatabui Vakarisito

Eda sa umani vata kei ira ka sa volai tukutukutaki tu me ra tamata ni Kalou. Eda vakatusa ni da tiki ni dua ga nai soqosoqo vakai-apositolo ni lotu katolika savasava taumada. Na veipapitaisotaki vei Karisito edua nai tovo ni bula vakaitaukei ga me vakadinadinataki kina na Nona loloma-savu Iesu na Kalou kei na Nona cakacaka-loloma ni veivakabulai. Era vakatabui na nodai Talatala ka ra vakatakila na bula ni veiqaravi o ira na noda ivavakosolotu. Eda vakadeitaka na vakai-Vola Tabu ni bula vakatabui ka savasava Vakalou kei na Nonai Soqosoqolotu. Eda sa digitaki me da iyaya ni Nona cakacaka-loloma na Kalou, ka da kacivi me da qarava na Nona cakacaka ena veiceguvi ni Yalo Tabu. Na kaukauwa ni bula e curumaki yani ena loma ni yago I Karisito ki vuravura. Sa vakadinadinataka na Lotu Vakarisito na dina ni Nona qaravi na Kalou ena bula e vakanamata vakatabakidua saraga ki Vua.

O koya gona, sa kaciva me ra veivutuni nai valavala ca ka me ra vakavinakataka na nodra bula ni veiwekani. Io me ra susuga cake na bula e savasava ena nodra bula na lewe ni vakabauta mai na kena cuqeni na bula veimaliwai vakaisoqosoqolotu. Sa kaciva na bula yadua ki na bula vakasavasavataki. Mai na vakatabui ni noda bula ni vakabauta kei na noda dei tiko ena vakabauta, sa dau teivaki kina na Matanitu ni Kalou e vuravura. Sa rawa kina vua na lotu me duri ga ena ka e nakita na Kalou ena kena tukuni tiko nai Tukutuku Vinaka.

Eda davo dei koto ga enai naki ni Kalou

E ka bibi duadua nai naki ni Kalou baleti vuravura ka da yavutaka na noda inaki ni bula mai vua na Kalou. O koya ga a bulia na vuravura, na tabagauna kei na tamata me vakatakilai Koya, ka me rawa ni seraka mai na loloma vakalou. Ni sa vakamatabutotaki na veika buli enai valavala ca, sa qai vakatakilai mai nai naki ni kena voli me vakasavasavataki na bula ena ka e vakatokai na kena vakataucokotaki lesu tale nai bulibuli ni Kalou.

A sereka na vakasama oqo ko Jone Wesele me veivakasavasavataki se na kena vakavoutaki tale na lomada ena noda bula ni veiucai dina kei na Kalou. Eda vakai vakarautaki ena bula ni tamata yalosavasava se na bula savasava dina. A vakabasikataki nai naki ni Kalou ena nona a kacivi o Eparama, a digitaki na nona kawa me kune kalougata kina na veimatanitu kecega [Vakatekivu 12:1-2]. A vakavotukanataki sara ena kedrai tukutuku ni bula na Iperiu, ni ra a vakadinadinataka taumada ni dua ga na Kalou ka ra kacivaka na yacana ki na veimatanitu kecega e vuravura.

Eda vakatakila ni Kalou e lewe tolu ka dua bauga. O Jisu Karisito na noda Turaga, na Yalo Tabu e sureta ka vakaukauwataka na noda tutaka nai naki ni Kalou. Nai Soqosoqolotu sa dregata na Veiyalayalati ka sa tomana tiko na veivakasaututaki ena veivakabulai mai na kena vakasavasavataki na bula. Eda umani vata kei ira na lewe ni vakabauta tale eso ena kena vakarabailevutaki na veiyalava ni veiqaravi ki na veivanua kei na vei kawatamata kece sara.

Na Veiqaravi Vakarisito ena Veiyasai Vuravura

Na usotu ni veiqaravi Vakarisito sai koya nai tuvatuva vakai-Vola Tabu me vakadinadinataki kina na loloma I Karisito. Sa dau vakatekivutaki na kalawa ni vakabauta oqo mai na noda vakadeitaka e matai vuravura na kalawa ni Papitaiso me da sa nona Tisaipeli na Turaga. Na noda dina ka tudei e vakatakila ni loloma vakalou e sa cakacaka tiko ena uto ni noda bula eloma, ni sa loloma na Kalou. Eda sa vakaiyaragitaki taucoko sara ena cakacaka ni veiqaravi, ka da sa vakatabui me da sai Apositolo kai talatala I Karisito. Na kaci oqo e koto dei tu, mai na vu ni yaloda sara eloma.

Nai Talatala Qase kei na Dauvunau ni veivalenilotu yadua era na veiqaravi mai na veisolisoli e sa soli tu vei ira. Na vunautaki ni Vosa ni Kalou kei na veiqaravi raraba tale eso ena susuga cake na yago I Karisito ena loma ni so-Kalou kei na kena vakai tuvativataki na bula vakaisoqosoqolotu.

Era na lesi na Qase Levu me ra qarava na veivale ni volavola kei na nodra bose levu vakayabaki na Dauvunau kei ira nai Talatala Qase. Sa ka bibi me dikevi matua tiko na bula veiucai dina kei Karisito, kei na kena toso na veiqaravi ni tiko na kena raivotu ka da vakanamata tiko yani kina nai vavakosolotu taucoko sara.

Na delavuvu ni taba ni veiqaravi kece, e dodonu me tarai vuravura raraba. Sa ka bibi na kena vakaiyautaki na veika e tatadrataki tiko, ka me tutaki sara vagumatua na veiqaravi ka vagolei vei ira na bula dravudravua kei na vakaloloma ena veiyasai vuravura. Oqo, ena ologi keda vata enai naki ni noda veiqaravi kei nai tukutuku vinaka eda vakateteya tiko. Sa ka bibi na

vakatuburi cake tiko ni dauniveiqaravi ena kena dui vakatagedegede kece sara, ena loma ni veibose levu vakayabaki, ka me vaqacotaka tikoga na duavata vakaisoqosoqolotu, vakavuli, vakamatanitu, vakalotu, vakailavo, vaka-kawatamata ka vakavanua talega..

¹ These words are inscribed on the ordination credentials of each minister.

² Roger L. Hahn, "The Mission of God in Jesus' Teaching on the Kingdom of God," in Keith Schwanz and Joseph Coleson, eds., *Missio Dei: A Wesleyan Understanding* (2011), 58.

³ John Wesley, *Sermons, Volume II* (1902), p. 373; John Wesley, *A Plain Account of Christian Perfection*, in J. A. Wood, *Christian Perfection as Taught by John Wesley* (1885), 211.

NA YAVUTU NI VAKAVULEWA NI NODA LOTU

Sa dau kilai vinaka na Nasarini e vuravura ni sega na duidui ena kedra maliwa. Eda duavata ni sega ni dua nai vakatakarakara duatani ni lotu e vakatakila nai Vola Tabu. Sa rawa ni da vakaduria se cicivaka edua nai soqosoqolotu ena dua ga na vanua, ia me kua ga ni veicoqacoqa kei na Vosa ni Kalou. Eda vakabauta ni inaki ni veiqaravi e dodonu me bulia cake nai tuvatuva ni veiqaravi (2013-2017 Manual, Historic Statement, pp. 17-19)

Na Lotu Nasarini e karona edua nai vakarau ni kena cicivaki na lotu, ka rogoci raraba kina na domodra na lewenilotu yadua. Na kena oqo e rogoci vakatautauvata kina na domodra nai Talatala Qase kei na Dauvunau kece sara. Na lewa ka dau tu ga vei ira na veiliutaki sa wasei vakatautauvata vei ira na lewe ni lotu yadua. Sai koya oqo eso na yavutu ni vakavulewa ni Lotu Nasarini:

- E tolu nai vakatagedegede ni cicivaki ni soqosoqolotu
 1. E vakauta na valenilotu na mata digitaki ki na bose levu vakayabaki ni yasana
 2. E vakauta na bose levu vakayabaki na mata ki na bose levu e vuravura
 3. E vakadeitaki eke na lewa me baleta na veiqaravi ni lotu e vuravura raraba.

- Sa digitaka na Bose Levu ni Lotu e Vuravura e lewe Ono na Qase Levu ni Lotu me ratou dusimaka tiko na veivanua e vakanamata kina na veiqaravi raraba ni Soqosoqolotu, ka me ratou na wanonova matua sara na cicivaki vakadodonu vakalawa ni veitabana ni veiqaravi yadua. Eratou na dau veiqaravi tiko ena maliwa ni veiya-va na yabaki, na gauna era dau digitaki vou tale kina. Eratou na lesi na Qase Levu ni Lotu me ratou qarava e yadua na

yasana lelevu e vuravura, ka tu kina na kena valenivolavola levu, na veiwasewase ni lotu, na veitikina, na veivalenilotu, valenivuli, vanua ni veiqaravi, o ira na dau ni veiqaravi kei nai vavakosolotu. E tiko talega na nodra matabose na Qase Levu ni Lotu ka ratou dau bosebsevata ena veiyabaki.

- Na Bose Levu ni Lotu e Vuravura ena digitaka na kena lewe ni Matabose Levu ni Lotu ka ra na wasea vakatautauavata nai Talatala Qase kei ira na Dauvunau. Era dau bosebsevata vakawasoma ka ra veivakadeitaki ena veitutu ni veiqaravi vakalewe ni matabose. Era na dau wanonova matua na bula vakailavo ni Lotu, na yavu ni vakavulewa ni veitabana ni veiqaravi yadua, na tuvatuvanaki vakailavo, na cicivaki ni veitabana ni veiqaravi kei na bula raraba ni Soqosoqolotu.
- Na veivalenilotu yadua era umani vata tu ena dua na yasana ni veiqaravi vakalotu [District]. Era vakaruguti ena ruku ni veiliutaki ni Qase Levu ni Lotu ni yasana ni veiqaravi ko ya [District Superintendent]. Era na dau bose tiko ena Bose Levu ni Lotu Vakayabaki na yasana vakalotu koya [District Assembly]. Ena dau digitaka na Bose Levu Vakayabaki oqo na kena Qase Levu ni Lotu. Sa nonai tavi na Qase Levu ni Lotu ni Yasana vakalotu me susugi ira nai talatala kei na dauvunau. Me susuga na bula ni vakabauta raraba ka me wanonova matua na kena teivaki tiko na Lotu ena veivanua vovou. E dodonu me maroroya matua sara na tiko bulabula ni veimaliwai ni veiwekani vakalewe ni vakabauta Vakarisito.
- Sa lesia na matabose ni veivalenilotu yadua na nodra dui talatala ena nona veivakadonui na Qase Levu ni Lotu ni Yasana vakalotu ko ya. Era na qarauna talega na bula vakailavo kei na cicivaki ni kena dui tabana ni veiqaravi yadua.
- Era wasei tu vakaiwasewase lelevu vakalotu na veiyasana lelevu e vuravura. Oqo, me vaka nai wasewase vakalotu mai Aferika [African Region] se nai wasewase ni Esia Pasifika [Asia Pacific Region] kei na vuqa tale. Era yavutaki ena bula ni kena kau yani nai tukutuku vinaka, ka sega ni yavutaki ena bula ga ni dua nai isoqosoqo.
- Era okati na veivalenilotu yadua kei na nodrai tikotiko taucoko nai talatala me iyau ni Lotu ni yasana vakalotu o ya.
- Era na veiqaravi ena veitutu ni veiqaravi kece sara na turaga kei na marama ka sega ni dua ena vakuai mai kina. Oqo me vaka nai tutu vaki Talatala Qase kei na Dauvunau.
- Eda vakatoka na nodai vola ni vakavulewa me Noda Veiyavutu ni Lotu Nasarini.

NA YAVUTU NI NODA ISOQOSOQOLOTU

Na Valenilotu Yadua

Sa gagadre titobu ni Soqosoqolotu Nasarini me ra vakadinadinataka na lewe ni vanua taucoko sara na cakacaka-loloma ni veivakamataliataki ni Kalou, mai na kena vosoti na nodai valavala ca kecega, ka vakasavasavataki taucoko na utoda kei na yaloda vei Jisu Karisito ena kaukauwa ni Nona Yalo Tabu.

Sai naki levu ni noda veiqaravi me da qisia na bula ni tamata me ra tisaipeli ka veiucui dina kei Karisito. Me ra vakacurumi na lewe ni vakabauta ki na bula ni veitokani dina ka me ra vakacurumi me ra susugi cake ki na bula vakamatuataki ena loma ni veisoqosoqolotu era lewena.

Sai tavi bibi ni veivalenilotu yadua me me qisia na bula ni vakabauta me tubu bulabula ka tudei tu vakayalo ki na bula vakamatuataki [Kolosa 1:28]

Na cecere ni veiqaravi e koto ena veivalenilotu yadua, ke yadaravi tiko vaka vinaka, qo na vanua e vakayacori tiko kina na cakacakamana ni veiqaravi ka vakatekivu sara mai na nona vakabulai edua, na nona susugi ka tuberi, na nona vakavulici, na nona matua cake mai, na nona vakayagataki kei na nona lesi me veivakatisaipelitaki sara, ka me vakadinadinataka tiko nai tukutuku vinaka ni Matanitu ni Kalou. Na valenilotu yadua e vakatokai na Yago I Karisito ka matataka yani na noda bula ni vakabauta kei nai naki cecere ni noda veiqaravi..

Nai Wasewase Vakalotu

Na veivalenilotu era umani vata ena loma ni dua nai Wasewase Vakalotu, ka ra qali talega ena dua na Yasana Levu Vakalotu.

Nai wasewase vakalotu e kovuta na veivalenilotu yadua ka ra vakatikori me ra vakavotukanataka nai naki ni veiqaravi ni Lotu ena yalovata, cakacakavata, na veivukei kei na veivotai vakalewe ni vakabauta Vakarisito.

Na Qase Levu ni Lotu ni wasewase [District Superintendent] ena solia vei ira na lewe ni Matabose ni Lotu [District Advisory Board] me ra raica sara vakayalomatua na veitiki ni veiqaravi ka luluqa tu, me vakadreti ka vaqaqacotaki ena kena tadolovi na bula ni wasewase ni veiqaravi vakalotu..

Nai Soqosoqolotu e Vuravura Raraba

Na yavutu ni bula ni veivakaduavatataki ni Lotu Nasarini, sai koya na veika e tutaka ka vakabauta; na kena yavu ni vakavulewa; na kedra dui vakamacala, kei na kenai vakarau me vaka e virikotori tu ena kenai vola dusidusi ni yavu ni vakavulewa ni Lotu.

Na uto ni veivakaduavatataki oqo, e vakadeitaki tu ena kena yavutu ni veika eda vakabauta [Articles of Faith]. Eda sa vakauqeti na veivalenilotu ena veiwasewase kei na veiyasana ni veiqaravi vakalotu yadua, me da vakadewataka ki na veivosa ni veivanua na veiyavutu ni nodai Soqosoqolotu, ka me veisoliyaki yani vei ira na lewe ni lotu yadua. E dodonu me da kila vata tiko na veitukutuku bibi e baleta na bula, na toso, kei na veiqaravi ni noda Lotu. Sai koya oqo na reveni koula ka culai keda vata tiko, me semasema vata na noda bula vakalewe ni Lotu Nasarini..

NA YAVUTU NI KENA VEISEMATI VATA TU NA LOTU

Nai soqosoqolotu Nasarini era sema vinaka tu ena veiyasai vuravura. Era sema vata vaka vinaka tu me vaka na “veitokani vakatabui se savasava”. E sega ni dua na taba ni lotu ka tu vakai koya tu, se dua na tabana vakalotu ka tu ravita tu na veisoqosoqolotu ka ra dau vakabibitaka na lawatu ni veika era vakabauta ka ra veiqaravi duadua voli ga.

Nai Soqosoqolotu e sema dei tu ena veisoqosoqolotu ka ra duavata ena veika era vakabauta vata, ka ciqoma talega na duidui e koto ena veiyavu ni vakabauta tale eso.

Eda dua na tiki ni yago ka tu vakai keda ga na kena veivalenilotu ka vakatikori ena dua nai wasewase ni veiqaravi vakalotu. Eda qarava na cakacaka ni veivakatisaipelitaki me ra veiucui dina kei Karisito.

Me vaka ga ni da sa veisemati vata vakaisoqosoqolotu, eda sa dau:

- wasea vata na veika eda vakabauta
- wasea vata na bibi ni noda bula tiko enai naki ni Kalou
- wasea vata nai naki ni veiqaravi eda vakayacora tiko
- wasea vata nai tavi eda qarava

Na wasei ni veiqaravi eda e okati kina na noda tutaka na veisolisoli loloma ka dau lavaki ena veivalenilotu, ka vagolei me sala ni noda teiteivaki ki na vakatetei ni lotu e vuravura [World Evangelism Fund]. Era oka talega eke na teiteivaki raraba tale eso, ka ra kalawa kecega ni noda vakabauta [Mission specials]

Vakatekivu sara mai na yabaki 1908, sa dau qisia tiko na bula ni lewe ni vanua ena veiyasai vuravura na Lotu Nasarini, me ra veiucui dina kei Karisito. Sa tubu cake tikoga na tete ni veiqaravi oqo. Ni da masu ka soli ka ni loloma ena teiteivaki vua na Turaga, eda sa umani vata saraga kei ira ka dau savu tu na yalodra ena vakatetei ni Tukutuku Vinaka ki na veiyasai vuravura. Na veisolisoli loloma kece e kumuni ena veivalenilotu, e tiko na kenai naki me vukea na vakatetei ni Tukutuku Vinaka ni Matanitu ni Kalou.

E maroroya nai Soqosoqolotu Nasarini na bibi ni vakavuvuli, me da duavata ena kena sorovaki tiko na bula, ka sega ni duavata ena kena sorovaki tikoga nai yau.

NA SALA NI NONA VAKAIYAUTAKA NA LOTU NASARINI NA CAKACA NI VEIQARAVI:

NA TABANA NI VEIQARAVI NI VEIVALENILOTU YADUA 86.1%

NA TEITEIVAKI NI KENA VAKALOTUTAKI NA VURAVURA 7.6%

NAI VEIQARAVI NI VEIWASEWASE VAKALOTU 4.5%

NA TABANA NI VULI TOROCAKE NI LOTU NASARINI 1.8%

Ni da raica na levu taucoko ni soli e kumuni mai na veiyasai vuravura, e rauta ni 86.1 na pasede (86.1%) e vakayagataki me ena veiqaravi ena noda veivalenilotu yadua. E vakayagataka nai wasewase vakalotu e rauta ni 4.5 na pasede (4.5%) ni veika vakailavo e vakayagataki kina. Na noda koronivuli ni Lotu e vakavulici ira ka vakatisaipelitaki ira na kena gonevuli, ka rauta ni 1.8 na pasede (1.8%) ni veika vakailavo e vakayagataki kina. Qo, e vakarautaka rauta ni 7.6 na pasede (7.6%) ni lavo ka lako mai na veivalenilotu yadua ka vagolei yani ki na teiteivaki ni kena vakatetei na lotu vei ira na Daukaulotu [Missionaries], na veitaba ni veiqaravi ena noda vuravura [Global Ministries] kei na veisoli lavaki tale eso ka vagolei ki na cakacaka ni kena vakatetei na lotu e vuravura.

Eda na raica ni soli ka ni teiteivaki oqo e vakarautaki talega kina na veivakatavulici kei na veituberi; na veivakatisaipelitaki kei na veivakaiyaragitaki; ka sala ni kena vakadrodroi yani kina nai tukutuku Vinaka vei ira na gone, tabagone, turaga kei ira na marama. Ena gauna eda dodoka cake kina na ligada me da soli ka vua yani vua na Kalou, eda sa sema vata sara tikoga kei ira na lewe ni lotu yalodina ni Soqosoqolotu Nasarini, ka ra veisemati bula tu ena nodra lomani tiko na bula kavoro, na nodra tarai yani na bula ka ra se yali tu e vuravura, ka vakatisaipelitaki me ra bula veiucui dina kei Karisito.

Na soli ni teiteivaki ni kena vakatetei na Lotu ki vuravura [World Evangelism Fund] e tiki kecega ni noda bula ni veivotai kei na veiwasei vakaitokani dina Vakarisito. E dolava na katuba ni nodra veiqaravi na Daukaulotu; na nodra vakarautaki na dauveiliutaki, ka vakarautaki ira na Qasenivuli me ra veivakalotutaki, veivakatisaipelitaki, ka me ra vakavulici ira nai sausauvou ni lewe ni lotu Nasarini ni mataka.

NA LEWE NI LOTU VAKARISITO, NA BULA VAKATABUI, NA KAU TIKO YANI NI TUKUTUKU VINAKA.

Eda vakadinadinataka tiko na vakavotukanataki ni tatadra se raivotu mai vua nai sevu ni Qase Levu ni Lotu Nasarini, o Viniasi Varani Veresa. A cavuta enai tekitekivu ni nona veiqaravi baleta nai Soqosoqolotu Nasarini, ni vaka e cabe cake tiko mai edua na vunilagi totoka vakalou [*a divine panorama*] ka vakavolivolita tiko kina na vuravura na veivakabulai kei na bula savasava vua na Kalou [*salvation and holiness unto the Lord*].

Na lewe ni lotu Nasarini yadua era na vakaitavitaki ira ena kena cakacakataki tiko na kena yacovi na raivotu oqo.

Nai naki ni veiqaravi ni Lotu me qisia na bula ena veivanua kecega me ra veiucui dina sara kei Karisito. Eda sa vakananumi ni sa vakacolata tu vei keda na Kalou edua nai lesilesi bibi me da qarava, ka dodonu me da qarauna sara na kena maroro matua tu nai yau bula sa vakarautaka tu na Kalou.

Sa sega ni rawa ki na Lotu me lesu tale – se me sa mai tu vakadua tu ga eke. Me vaka ga eda sa Tisaipeli I Jisu Karisito, sa dodonu me da toso tikoga yani ki liu, ki na korolevu, ka vakadabera se tara na kena dau ni sa kena mataisau duaduaga na Kalou [Iperiu 11:10]

Me da tu vakarau tu, na Kalou sa vakavouia tiko na veika kecega

EDA SA VAKABAUTA

1

Ni dua ga na Kalou. Eda vakabauta ni vakatokai talega me lewetolu Vakalou. Edau vakatakilai koya ena tolu na sala, me Kalou na Tamana, Luvena kei na Yalo Tabu. Na Kalou e lewetolu ka duabau ga.

2

Ni Veiyalayalati Makawa kei na Veiyalayalati Vou era vosa ceguvi taucoko sara ni Kalou, ka veituberi kina na Yalo Tabu ena kena vakavotui mai vei keda. E vosa dina ni Kalou ka ra veivakauti ki na veikalawa kecega ni vakabauta vua na Kalou.

3

Eda kunekunetaki, ka sucu vata kaya mai na sorenikau ni valavala ca, ka da na dreti me da goleva tikoga na veigagadre ca kei na dodomo ca kecega ni bula.

4

Sa nodai cavacava na tamata kecega na rusa tawamudu kei na bula ka yali tu ga mai vua na noda Kalou dina ka yalosavasava.

5

Na veivakabulai ena vuku I Jisu Karisito sa vakarautaki me baleta na kawa-tamata kece sara. O koya vakayadua e veivutuni, ka sa vakabauta na Turaga ko Jisu Karisito ena vakadonui, ka na vakabulai mai na batigaga ni valavala ca.

6

E dodonu me ra na vakasavasavat aki taucoko sara o ira sa vakabauta, salamuria tikoga na nodra sa vakabulai vou tale vakayalo, ni ra sa vakabauti Jisu Karisito.

7

Ena vakadinadinata ka na Yalo Tabu na kena vakabulai vou tale na yaloda ni sa sucu vou tale, kei na kena vakasavasavata ki taucoko sara na nona bula.

8

Ni noda Turaga ena lesu tale mai, ka ra na vakaturicake taki tale na mate, me na vakayacori talega nai otioti ni veilewai.

SOQOSOLOTU NASARINI